

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

808.53:341.232(477):81'25=161/2

Погоджено
Декан гуманітарно-педагогічного
факультету,
кандидат філософських наук, доцент
_____ Савицька І.М.
«___» _____ 2024 р.

Допускається до захисту
Завідувач кафедри іноземної
філології і перекладу,
доктор педагогічних наук,
професор _____ Амеліна С.М.
«___» _____ 2024 р.

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

**Тема: «Засоби мітігації в англійськомовному дискурсі допомоги
Україні і їхнє відтворення в українських перекладах»**

Спеціальність: 035 «Філологія»

**Спеціалізація: 035.041 – Філологія (германські мови та літератури
(переклад включно))**

Програма підготовки: освітньо-професійна

Виконав студент _____ Годлевський Артем Вікторович

**Керівник магістерської роботи _____ Кравченко Наталія Кимівна,
доктор філологічних наук, професор**

КИЇВ – 2024

Форма № Н-9.012

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Завідувач кафедри іноземної філології і перекладу,
доктор педагогічних наук, професор _____ Амеліна С.М.**

«___» _____ 2024 р.

Студента Годлевського Артема Вікторовича

Спеціальність: 035 «Філологія»

**Спеціалізація: 035.041 – Філологія (германські мови та літератури
(переклад включно))**

Програма підготовки: освітньо-професійна

ЗАВДАННЯ ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

1.1 Поняття мітігації в лінгвістиці та її функції

1.2 Основні стратегії та засоби мітігації в англійськомовному дискурсі

**1.3 Роль мітігації у формуванні міжнародного дискурсу допомоги
Україні**

**2.1 Аналіз засобів мітігації у виступах політичних лідерів та
міжнародних**

організацій на підтримку України

2.2 Стратегії перекладу засобів мітігації в українських перекладах

**3.1 Лінгвістичні особливості перекладу мітігації на прикладах з
англомовних текстів**

3.2 Вплив контексту на переклад засобів мітігації

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ МІТІГАЦІЇ В ДИСКУРСІ МІЖНАРОДНОЇ ДОПОМОГИ.....	6
1.1 Поняття мітігації в лінгвістиці та її функції.....	6
1.2 Основні стратегії та засоби мітігації в англійськомовному дискурсі... 11	11
1.3 Роль мітігації у формуванні міжнародного дискурсу допомоги Україні.....	17
Висновки до розділу 1.....	28
РОЗДІЛ 2 МІТІГАЦІЯ В АНГЛІЙСЬКОМОВНОМУ ДИСКУРСІ ДОПОМОГИ УКРАЇНІ.....	30
2.1 Аналіз засобів мітігації у виступах політичних лідерів та міжнародних організацій на підтримку України.....	30
2.2 Стратегії перекладу засобів мітігації в українських перекладах.....	41
Висновки до розділу 2.....	54
РОЗДІЛ 3 ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ВІДТВОРЕННЯ МІТІГАЦІЙНИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ.....	56
3.1 Лінгвістичні особливості перекладу мітігації на прикладах з англійськомовних текстів.....	56
3.2 Вплив контексту на переклад засобів мітігації.....	76
Висновки до розділу 3.....	84
ВИСНОВКИ.....	86
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	92

ВСТУП

Актуальність дослідження "Засоби мітігації в англійському дискурсі України допомоги та їхнє відтворення в українських перекладах" зумовлена тим, що міжнародна допомога Україні залишається однією з найважливіших тем у сучасній політиці та дипломатії. Збройний конфлікт в Україні та глобальні виклики, пов'язані з підтримкою суверенітету держави, зробили допомогу міжнародної спільноти життєво важливою. Водночас, у міжнародному політичному дискурсі щодо цієї допомоги особливу роль відіграє мітігація — риторичні засоби, що пом'якшують прямоту висловлювань та знижують їхню конфронтаційність. Вивчення засобів мітігації є важливим для розуміння того, як міжнародні актори, такі як політичні лідери та міжнародні організації, формують підтримку та зобов'язання щодо України, використовуючи пом'якшувальні мовні стратегії.

Мітігація в англійському дискурсі міжнародної допомоги часто використовується для нівелювання гострих моментів, зниження рівня конфлікту та сприяння дипломатичному діалогу. Переклад таких текстів на українську мову є складним завданням, адже перекладачі мають не лише зберегти смислове навантаження висловлювань, але й відтворити всі риторичні засоби, щоб адекватно передати тональність та інтенції мовця. Це дослідження має на меті вивчити засоби мітігації в англійськомовних текстах, що стосуються міжнародної допомоги Україні, а також проаналізувати стратегії їхнього відтворення в українських перекладах.

Об'єктом дослідження є англійськомовний дискурс міжнародної допомоги Україні, зокрема його риторичні та мовні особливості. Предметом дослідження є засоби мітігації, які використовуються в цьому дискурсі, та їхні стратегії перекладу в українських текстах.

Вивчення мітігації є важливим для розуміння того, як політичні лідери та міжнародні організації вибудовують риторику підтримки України, водночас не загострюючи міжнародні конфлікти. Крім того, правильне відтворення цих засобів у перекладах є ключовим для збереження адекватного змісту та тональності тексту, що безпосередньо впливає на сприйняття повідомлення аудиторією.

Метою дослідження є вивчення засобів мітігації в англійськомовному дискурсі міжнародної допомоги Україні та аналіз їхнього відтворення в українських перекладах.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати поняття мітігації в лінгвістиці та визначити її функції у міжнародному дискурсі допомоги.
2. Дослідити основні стратегії мітігації в англійськомовних текстах, що стосуються підтримки України.
3. Оцінити роль мітігації у формуванні дискурсу міжнародної допомоги Україні.
4. Проаналізувати стратегії перекладу засобів мітігації в українських перекладах англійськомовних текстів.
5. Провести порівняльний аналіз використання мітігаційних засобів у оригінальних англійських текстах та їхніх українських перекладах.

Методологія дослідження базується на комплексному підході, що включає:

- **дискурсивний аналіз** англійськомовних текстів політичного дискурсу;
- **лінгвістичний аналіз** риторичних засобів та мітігаційних стратегій;
- **порівняльний аналіз** оригінальних англійських текстів та їх перекладів українською мовою;

- **перекладознавчий аналіз**, спрямований на виявлення особливостей відтворення мітігаційних засобів у перекладах.

У результаті дослідження передбачається розкрити, як засоби мітігації використовуються в міжнародному дискурсі для пом'якшення прямих висловлювань і підвищення ефективності політичних комунікацій. Це дозволить глибше зрозуміти не лише роль мовних засобів у політичних комунікаціях, але й специфіку їхнього перекладу на українську мову, що сприятиме вдосконаленню перекладацьких стратегій у галузі політичного дискурсу.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ МІТІГАЦІЇ В ДИСКУРСІ МІЖНАРОДНОЇ ДОПОМОГИ

1.1 Поняття мітігації в лінгвістиці та її функції

Мітігація є важливим компонентом сучасної лінгвістики, зокрема у сфері міжнародної комунікації, дипломатії, політичного дискурсу та правової взаємодії. У міжнародних відносинах, де важливі дипломатичність і тактовність, мітігація використовується для того, щоб пом'якшити потенційно конфліктні висловлювання, забезпечити ввічливість і зберегти гармонійний діалог між сторонами. Термін "мітігація" був введений у 1980 році Б. Фрейзером і розглядається як процес коригування або пом'якшення мовленнєвого акту, що знижує його потенційно небажані наслідки для співрозмовника. Фрейзер стверджує, що мітігація слугує для зниження прямоти висловлювання та зменшення можливого негативного впливу на слухача, що дозволяє зберігати комунікативну гармонію в діалозі та уникати конфронтації [3].

Мітігація тісно пов'язана з концепцією іллокутивної сили мовленнєвих актів, яка розглядає комунікативні наміри мовця та способи їх вираження. Згідно з Б. Фрейзером, іллокутивна сила висловлювань може бути пом'якшена шляхом використання мітігативних стратегій, що дозволяє мовцю знизити рівень категоричності та уникнути конфліктів у спілкуванні [3]. Дж. Холмс також наголошує на важливості мітігації як стратегії, яка зменшує очікувані негативні наслідки мовленнєвих актів. На його думку, мітігація є невід'ємною частиною комунікативної ввічливості, оскільки дозволяє учасникам діалогу зберегти обличчя та уникнути небажаних ситуацій [4].

Один з ключових аспектів мітігації полягає в тому, що вона може бути реалізована через різні лінгвістичні засоби. Модальні дієслова, такі як "would", "could", "might", є прикладами пом'якшувальних засобів, які надають висловлюванню менш категоричний характер і забезпечують

більшу ввічливість. Наприклад, у фразі "Could you help me with this task?" запит звучить м'якше і дружніше порівняно з прямим "Help me with this task". Ввічливі форми, такі як прохання замість наказів, часто використовуються у формальних контекстах для пом'якшення іллокутивної сили мовленнєвого акту .

Дослідниця К. Каффі виділяє три основні рівні мітігації: пропозиційний, іллокутивний та дейктичний. Ці рівні визначають різні стратегії та підходи, які використовуються для пом'якшення висловлювань залежно від контексту і комунікативної мети. Пропозиційний рівень мітігації пов'язаний з використанням менш категоричних формулювань для зниження прямої висловлювання, що часто застосовується у випадках порад, прохання або критики. Наприклад, у висловлюванні "It might be a good idea to reconsider this option" присутня пом'якшувальна фраза, яка дозволяє м'якше висловити думку, уникаючи прямого тиску на співрозмовника [1].

Іллокутивний рівень мітігації стосується зміни інтенції мовленнєвого акту за допомогою змін у його структурі або формулюванні. Наприклад, у запиті "I was wondering if you could look into this matter" мовець дистанціює себе від прямої вимоги, перетворюючи її на м'яке прохання. Це допомагає знизити ризик негативної реакції від співрозмовника .

Дейктичний рівень мітігації пов'язаний із використанням міток часу, місця або особи, які дозволяють мовцю уникнути надмірної прямої або особистісного звернення. У такому випадку можуть використовуватися віддалені дієслівні форми або узагальнюючі займенники, щоб уникнути прямої вказівки на адресата або дію. Наприклад, замість прямого "You should address this issue", можна використати "This issue needs to be addressed", що знижує напруженість і робить висловлювання менш агресивним [2].

Мітігація виконує кілька ключових функцій у комунікації:

1. Однією з головних функцій мітігації є зниження категоричності висловлювань, що дозволяє уникати різких або наказових формулювань. Це особливо важливо у дипломатичних і міжнародних відносинах, де будь-яке слово може мати серйозні політичні або соціальні наслідки. Як зазначає Лангнер (1994), мітігація є комунікативною стратегією, що дозволяє мовцям коригувати мовленнєві акти для уникнення прямоти або надмірної твердості висловлювань, створюючи простір для більш гнучкого спілкування [7].

2. Використання мітігативних стратегій сприяє уникненню конфліктних ситуацій та комунікативних збоїв. Наприклад, дипломатичні заяви часто використовують такі пом'якшувальні формулювання, як "We encourage" замість "We demand", що дозволяє знизити ризик виникнення негативної реакції від сторони-адресата. Мітігація сприяє створенню атмосфери довіри, де учасники комунікації можуть вільно висловлювати свої думки, не побоюючись непорозумінь або ескалації конфлікту [9].

3. Мітігація тісно пов'язана з концепцією ввічливості у лінгвістиці. У своїх роботах Дж. Ліч зазначає, що використання пом'якшувальних стратегій у мовленні сприяє підтримці ввічливих відносин між співрозмовниками, особливо у ситуаціях, коли є ризик образити або завдати шкоди "обличчю" адресата. Ввічливість є особливо важливою у міжнародних дипломатичних відносинах, де важливо зберігати нейтральний або позитивний тон комунікації [8].

4. Використання мітігації дозволяє зберегти гармонію у спілкуванні та підтримати конструктивний діалог навіть у складних ситуаціях. В англomовному дискурсі міжнародної допомоги Україні, зокрема у виступах політичних лідерів та міжнародних організацій, мітігативні стратегії використовуються для пом'якшення висловлювань та запобігання загострення конфліктів. Наприклад, висловлювання типу "We hope to see progress in this area" знижують рівень напруженості у дискурсі та

надають більш дипломатичний тон, що важливо для збереження стабільності у комунікаціях .

Мітігація є важливим інструментом у лінгвістиці, що дозволяє ефективно керувати комунікативними ситуаціями та знижувати потенційні ризики конфліктів у дискурсі. Використання пом'якшувальних стратегій допомагає мовцям досягти комунікативної мети, зберігаючи при цьому ввічливість і дипломатичний тон висловлювань. Це особливо важливо в міжнародних відносинах, де точність і виваженість висловлювань можуть мати значний вплив на політичні рішення, економічні угоди та дипломатичні переговори. Мітігація дозволяє дипломатам і політичним лідерам уникати прямоти, яка може бути сприйнята як агресивна або надто вимоглива, і натомість використовувати ввічливі та непрямі форми, що сприяють досягненню порозуміння [10].

Крім того, у сучасному політичному дискурсі, особливо в контексті міжнародної допомоги, мітігація є необхідною для того, щоб уникнути потенційних дипломатичних ускладнень або непорозумінь. Це особливо важливо в контексті допомоги Україні, де мова політичних лідерів та дипломатів має не лише інформативну, але й емоційну функцію, спрямовану на підтримку гармонії між країнами-союзниками та зменшення ризиків ескалації конфлікту. Як зазначає К. Каффі (2007), мітігація може бути застосована на кількох рівнях комунікації, і кожен з цих рівнів відіграє ключову роль у забезпеченні успішної дипломатичної взаємодії [1].

В англомовному міжнародному дискурсі мітігація є однією з найважливіших стратегій для збереження рівноваги між вираженням намірів і збереженням дипломатичного тону. Це досягається через використання різних мовних засобів, таких як модальні дієслова, умовні конструкції, пасивні форми та інші лінгвістичні прийоми, що зменшують прямоту та категоричність висловлювань. Наприклад, замість того щоб прямо заявити про вимогу або очікування, дипломати часто

використовують такі фрази, як "We would appreciate it if..." або "It would be beneficial to consider...", які пом'якшують саму суть висловлювань і роблять їх більш прийнятними для адресата .

Окрему роль відіграє переклад мітігативних стратегій з англійської мови на інші мови, зокрема на українську. Враховуючи специфіку англійського дискурсу допомоги Україні, перекладачі повинні зберігати не лише точність змісту, але й пом'якшений тон висловлювань. Наприклад, англійські фрази, такі як "We hope that further steps will be taken," при перекладі українською як "Ми сподіваємося, що буде зроблено подальші кроки," зберігають характер мітігації, що є важливим для уникнення надмірної категоричності та збереження дипломатичного характеру комунікації .

Таким чином, мітігація виконує кілька важливих функцій у лінгвістиці та комунікації, зокрема у дипломатії та міжнародних відносинах. По-перше, вона дозволяє зменшити прямоту та категоричність висловлювань, що допомагає уникати потенційних конфліктів і забезпечує гнучкість у спілкуванні. По-друге, мітігація підтримує комунікативну ввічливість, що сприяє збереженню позитивних відносин між учасниками діалогу, особливо в дипломатичних контекстах. По-третє, вона сприяє підтримці гармонії в комунікаціях, що особливо важливо у складних політичних та соціальних ситуаціях, таких як надання міжнародної допомоги [4].

У контексті міжнародного дискурсу допомоги Україні мітігативні стратегії використовуються для зменшення ризику конфліктів, забезпечення підтримки від союзників та сприяння конструктивному діалогу між країнами. Використання пом'якшувальних засобів, таких як модальні дієслова, умовні конструкції та непрямі форми висловлювань, дозволяє дипломатам і політичним лідерам ефективніше досягати своїх цілей, не створюючи загрози для комунікативної гармонії. Перекладачі, які

працюють з подібними текстами, повинні зберігати як точність перекладу, так і характер мітігації, щоб забезпечити ефективну комунікацію на міжнародному рівні [11].

Таким чином, мітігація є ключовим лінгвістичним інструментом, який допомагає зберігати баланс між вираженням намірів і підтримкою позитивного тону комунікації, що особливо важливо у міжнародних відносинах, де будь-яка комунікаційна помилка може мати серйозні політичні наслідки.

1.2 Основні стратегії та засоби мітігації в англійськомовному дискурсі

Мітігація, як важливий аспект сучасної лінгвістики, є одним із ключових засобів, що дозволяє знизити прямоту та категоричність висловлювань, зберігаючи при цьому ефективність комунікації. Вона виконує низку важливих функцій у комунікації, серед яких збереження ввічливості, уникнення конфліктів та підтримання конструктивного діалогу. Особливої актуальності мітігація набуває в міжнародному політичному дискурсі, де відносини між державами та їх представниками потребують делікатності й обережності у висловлюваннях, щоб не створити загрозу дипломатичним зв'язкам або не погіршити ситуацію через недоречну риторику.

У міжнародній політиці дипломатія є основою взаємодії між державами, і саме тут мітігація відіграє надзвичайно важливу роль. Політики, дипломати та представники міжнародних організацій використовують мітігативні стратегії, щоб уникати прямих конфронтацій, залишати простір для маневру та досягнення компромісів. Це дозволяє знизити напругу у відносинах і створити атмосферу, в якій сторони можуть вести конструктивний діалог, навіть якщо їхні позиції суттєво відрізняються. У випадках, коли переговори можуть торкатися складних і

чутливих питань, таких як надання військової або економічної допомоги, санкції або права людини, використання пом'якшувальних висловлювань стає критично важливим для підтримання позитивних відносин між сторонами.

Особливо багатий на мітігативні стратегії англomовний дискурс, де ввічливість та уникнення прямого конфлікту є одними з основних комунікативних принципів. У політичних та дипломатичних контекстах англomовні політики часто використовують модальні дієслова, пасивні конструкції та умовні форми для пом'якшення своїх висловлювань. Наприклад, замість прямого наказу або вимоги можна почути фрази на зразок *"Could we possibly consider another option?"* або *"We would appreciate it if you could provide additional support,"* які дозволяють висловити побажання або прохання в делікатній формі, уникаючи прямих вимог або тиску на співрозмовника.

Як зазначають дослідники, мітігація у міжнародному дискурсі є способом збереження обличчя обох сторін, що відповідає концепції "негативної ввічливості", запропонованої Брауном та Левінсоном у їхній теорії ввічливості. Ця концепція передбачає збереження дистанції та уникнення втручання у свободу дій іншої сторони. Таким чином, використання мітігації дозволяє висловлювати незгоду, прохання або пропозицію без створення враження тиску чи примусу, що є надзвичайно важливим у міжнародних перемовинах.

Мітігативні стратегії відображають складні процеси, які формують комунікативний акт з метою зменшення потенційно негативного впливу на адресата. Як зазначає М. Шнайдер, мітігація є комплексом мовних засобів, що спрямовані на «зниження категоричності висловлювання та пом'якшення комунікативного тиску» [11, с. 253]. Цей процес включає використання різних стратегій та лінгвістичних засобів, таких як модальні дієслова, пасивні конструкції, умовні речення, евфемізми та інші риторичні

прийоми, які дозволяють змінити тональність висловлювань та уникнути прямолінійного підходу.

Однією з найважливіших стратегій мітігації є використання модальних дієслів, таких як *could*, *would*, *might*, які пом'якшують категоричність прохання або твердження. Наприклад, фраза "*Could you provide some assistance?*" виглядає менш вимогливою і більш ввічливою, ніж пряма форма "*Provide assistance*". Модальні дієслова надають реченням гнучкості та дозволяють адресанту уникнути надмірної директивності, що є ключовим для збереження позитивного іміджу в очах співрозмовника [12, с. 2065].

Інша важлива стратегія – використання пасивних конструкцій, які дозволяють відсторонитися від прямого висловлювання відповідальності. Наприклад, замість того, щоб сказати "*We will enforce this decision,*" можна сказати "*This decision will be enforced,*" що дозволяє зменшити комунікативний тиск на слухача та не робить акцент на особі, яка виконує дію. Як зазначає Хаммарі, пасивні конструкції у дискурсі допомагають створити враження об'єктивності та безособовості, що особливо корисно в контексті політичного чи дипломатичного спілкування [13, с. 26].

Умовні конструкції також відіграють важливу роль у мітігації. Вони дозволяють уникнути надмірної прямої і зберегти ввічливий тон, наприклад, фрази на зразок "*If possible, we would appreciate it if you could...*" або "*It would be great if you could consider...*" створюють менш наполегливий та більш гнучкий стиль комунікації. Такі конструкції часто використовуються у дипломатичних переговорах та політичних промовах, коли необхідно пом'якшити потенційно конфліктні висловлювання [14, с. 74].

Крім стратегій, описаних вище, існують також різні лінгвістичні засоби, які сприяють пом'якшенню висловлювань. До них належать евфемізми, які допомагають уникати різких або неввічливих виразів.

Евфемізми широко використовуються у політичному та дипломатичному дискурсі для зменшення негативного впливу певних подій або рішень. Наприклад, замість того, щоб сказати "*war*," політики часто використовують фрази на зразок "*military conflict*", що знижує емоційне навантаження [15, с. 137].

Геджування – ще один ефективний засіб мітігації, який полягає у використанні нечітких або невизначених висловлювань для зниження категоричності. Наприклад, фрази на зразок "*It seems that...*", "*There might be a chance...*" дозволяють мовцю залишити простір для інтерпретації і уникнути прямого твердження. Як зазначає Л. А. Кравченко, геджування допомагає уникнути зайвої впевненості у висловлюваннях, що є важливим у ситуаціях, коли необхідно зберегти дипломатичний баланс [16, с. 1274].

У науковому дискурсі також використовуються стратегії пом'якшення, такі як уникання категоричних висновків або використання умовних формулювань. Наприклад, у наукових статтях автори часто використовують фрази на кшталт "*It could be argued that...*" або "*The evidence suggests that...*", що дозволяє уникнути категоричних тверджень і зробити висловлювання менш догматичним. Це особливо важливо у наукових дебатах, де надмірна впевненість може сприяти конфліктам або незгоді між дослідниками [17, с. 223].

У міжнародному політичному дискурсі мітігація використовується для підтримання рівноваги між вираженням намірів та збереженням дипломатичного тону. Вона дозволяє зменшити ризик виникнення конфліктних ситуацій та сприяє досягненню конструктивного діалогу між державами. Як зазначає Б. Мартиновскі, мітігація є важливим інструментом у переговорах, оскільки вона дозволяє сторонам залишати простір для маневру, уникаючи прямих вимог або ультиматумів [18, с. 2066].

Наприклад, в англomовному політичному дискурсі, коли мова йде про надання військової або економічної допомоги, політики часто

використовують пом'якшувальні конструкції для того, щоб не нав'язувати жорсткі вимоги. Фрази на кшталт *"We hope that further steps will be taken..."* або *"We strongly encourage all parties to..."* дозволяють залишити простір для вибору, що сприяє збереженню позитивних відносин між сторонами. Як зазначає Хаммарі, використання таких фраз дозволяє сторонам уникати зайвого тиску та зберігати можливість для компромісу [19, с. 26].

У контексті дискурсу міжнародної допомоги Україні мітігація є особливо важливою. Перекладачі повинні зберігати не тільки зміст висловлювань, але й їх тональність. Як зазначає Salager-Meyer, F. (1994), переклад мітігативних засобів є складним процесом, оскільки різні мови можуть мати різні культурні очікування щодо ввічливості та категоричності [20, с. 267]. Наприклад, англійські фрази на кшталт *"We would appreciate it if..."* можуть бути важко передані українською мовою без втрати м'якості та ввічливості. У таких випадках перекладачі повинні зберігати мітігативну суть висловлювань, щоб уникнути потенційних конфліктів або непорозумінь.

У резолюціях міжнародних організацій щодо конфліктів в Україні мітігація також відіграє ключову роль. Наприклад, фрази на кшталт *"It is recommended that..."* або *"Steps should be taken to..."* дозволяють висловлювати рекомендації або вимоги без прямого наказового характеру, що знижує ризик виникнення негативних реакцій з боку адресатів [21, с. 84].

Отже, основні стратегії та засоби мітігації в англійськомовному дискурсі відіграють важливу роль у формуванні комунікативної стратегії, яка дозволяє уникати конфліктних ситуацій, підтримувати ввічливість і зберігати дипломатичний тон. Мітігація як лінгвістичний феномен базується на використанні різноманітних мовних інструментів, серед яких модальні дієслова, пасивні конструкції, умовні речення, евфемізми та

геджування. Ці інструменти дозволяють мовцям змінювати тональність висловлювань, роблячи їх менш прямими та категоричними.

У політичному дискурсі, особливо під час міжнародних перемовин, мітігація забезпечує ефективну комунікацію між державами, дозволяючи учасникам дискурсу зберігати гнучкість у формулюванні вимог та рекомендацій. Як зазначають дослідники, такі стратегії сприяють налагодженню конструктивного діалогу, що особливо важливо у випадках міжнародної допомоги або військово-політичних питань [11, с. 193-200].

Також важливим аспектом мітігації є її вплив на переклад, оскільки перекладачі повинні враховувати культурні відмінності у сприйнятті ввічливості та категоричності. Відповідно до цього, збереження мітігативної функції висловлювань під час перекладу є критичним для досягнення комунікативних цілей [20, с. 267]. Прикладом цього є переклад політичних промов або резолюцій міжнародних організацій, де пом'якшувальні фрази часто використовуються для уникнення прямих вимог або ультиматумів.

У міжнародному дискурсі допомоги Україні мітігативні стратегії дозволяють досягти рівноваги між висловлюванням намірів та збереженням дипломатичної дистанції. Використання модальних конструкцій, таких як *"could"*, *"might"*, *"we hope that..."*, дозволяє політикам і дипломатам висловлювати позиції та прохання без зайвого тиску на іншу сторону [15, с. 137]. Ця практика є важливою для збереження позитивних міжнародних відносин та досягнення компромісів у питаннях надання гуманітарної або військової допомоги.

Таким чином, стратегії мітігації виконують важливу функцію у формуванні сучасного політичного та дипломатичного дискурсу, сприяючи збереженню гармонії у взаємодії між державами та учасниками міжнародних перемовин. Вони є незамінним інструментом як у науковому, так і у політичному дискурсі, де зниження категоричності висловлювань

дозволяє уникати непорозумінь та конфліктів, забезпечуючи ефективність комунікації.

1.3 Роль мітігації у формуванні міжнародного дискурсу допомоги Україні

Мітігація, як лінгвістична стратегія пом'якшення висловлювань, відіграє ключову роль у формуванні міжнародного дискурсу допомоги Україні, особливо у контексті її боротьби з агресією та політичною нестабільністю. Дана лінгвістична категорія набуває особливої значущості в умовах сучасної геополітичної кризи, пов'язаної з війною в Україні, де комунікація між політичними акторами різних країн потребує не лише точності, але й високого рівня обережності. Політики, дипломати та представники міжнародних організацій повинні зберігати баланс між прямою і делікатністю у своїх висловлюваннях, щоб уникнути загострення ситуації або негативних наслідків для дипломатичних відносин.

Мітігація у цьому контексті виступає не лише інструментом пом'якшення висловлювань, але й важливим засобом для зниження напруженості у міжнародних комунікаціях. Зокрема, це проявляється у використанні дипломатичних формулювань, які допомагають запобігти потенційним конфліктам, пом'якшуючи тон повідомлень і знижуючи категоричність вимог чи заяв.

Важливо зазначити, що використання мітігаційних стратегій також є засобом збереження дипломатичної ввічливості. Політичні діячі намагаються уникати прямої агресивної риторики, яка може погіршити відносини між країнами або знизити ефективність міжнародної допомоги. Замість цього використовуються більш помірковані висловлювання, такі як заклики до діалогу, підтримка мирного врегулювання конфлікту, що також відповідає міжнародним нормам дипломатичної комунікації. Наприклад,

представники ЄС у своїх виступах підкреслюють важливість "єдності та спільних дій" у контексті надання допомоги Україні, уникаючи прямої критики чи звинувачень у бік агресорів, що дозволяє зберігати баланс між підтримкою України та захистом власних національних інтересів [22].

З іншого боку, мітігація у міжнародному дискурсі допомоги Україні також використовується для того, щоб уникнути жорстких заяв, які могли б призвести до зростання напруги з іншими світовими акторами. Як відзначає Пеллічіарі (2022), під час обговорень щодо військової допомоги Україні міжнародні організації та держави обережно формулюють свої заяви, намагаючись пом'якшити потенційні наслідки військових рішень на міжнародну політику [23]. Замість прямих заяв про постачання зброї чи інших засобів, які можуть бути інтерпретовані як агресивні дії, використовуються більш нейтральні вирази, що передають підтримку України у її захисті без прямого акценту на ескалації конфлікту.

Таким чином, роль мітігації у формуванні міжнародного дискурсу допомоги Україні полягає в тому, що вона сприяє створенню умов для конструктивного діалогу між державами, міжнародними організаціями та політичними акторами, допомагаючи уникати зайвих конфліктів і зберігати дипломатичний тон у висловлюваннях. Це також дає змогу зберегти підтримку з боку міжнародної спільноти, одночасно мінімізуючи ризики загострення відносин з іншими світовими гравцями.

Мітігація у міжнародному дискурсі допомоги Україні є важливим механізмом, який дозволяє міжнародним акторам збалансувати свою риторичку, виразити підтримку і водночас залишити простір для подальших переговорів і компромісів. Як зазначає О. Свитич (2023), у випадку з міжнародною допомогою, особливо у контексті діяльності USAID у Донбасі, дискурс допомоги часто формується таким чином, щоб уникати надмірної політизації та створювати можливості для співпраці з різними сторонами конфлікту [21]. Це особливо важливо у конфліктних зонах, де

надмірна категоричність або занадто прямолінійна підтримка можуть спровокувати негативну реакцію однієї зі сторін і ускладнити реалізацію програм допомоги. Мітігаційні стратегії тут спрямовані на зниження гостроти питань, пов'язаних з розподілом ресурсів, забезпеченням безпеки та контролем над територіями, що дозволяє досягти консенсусу у критично важливих аспектах.

У цьому контексті, Європейський Союз також відіграє важливу роль у підтримці стабільності та уникненні ескалації конфлікту. Як зазначає М. Наторські (2020), дискурс ЄС щодо української кризи включає активне використання метафор та пом'якшувальних стратегій, які дозволяють підтримати солідарність з Україною, але водночас уникати прямих політичних звинувачень, які могли б призвести до загострення ситуації [22]. Такий підхід допомагає ЄС зберігати дипломатичний тон, що критично важливо для підтримки позитивних відносин не лише з Україною, але й з іншими міжнародними акторами, зокрема з тими, хто займає нейтральну або навіть проросійську позицію. Уникнення категоричних висловлювань дозволяє ЄС залишатися в ролі посередника, що сприяє підтримці стабільності в регіоні.

Мітігаційні стратегії у дискурсі гуманітарної допомоги відіграють не менш важливу роль. З. Моалін, К. Харгрейв та П. Саез (2023) підкреслюють, що в реакціях міжнародних гуманітарних організацій на кризу в Україні спостерігається тенденція до використання риторичних стратегій пом'якшення. Це пов'язано з необхідністю одночасно підтримувати солідарність з українським народом та уникати прямих звинувачень на адресу Росії, що є важливим для збереження нейтральності гуманітарних організацій [23]. Нейтральна позиція дозволяє цим організаціям ефективніше діяти у зоні конфлікту, зменшувати напругу між сторонами та сприяти наданню допомоги найбільш уразливим категоріям населення. У гуманітарному контексті, мітігація дозволяє зберігати довіру до

організацій, які працюють у складних умовах, і підтримувати їхню здатність надавати допомогу без ризику втрати доступу до регіонів, де допомога є найпотрібнішою.

Мітігація як стратегія комунікації також відіграє важливу роль у вирішенні питання про розподіл міжнародних ресурсів для підтримки України. Як зазначають І. Пеллічіарі (2022) та інші дослідники, міжнародні політики часто використовують пом'якшувальні стратегії під час обговорення надання економічної чи військової допомоги. Ці стратегії дозволяють сформулювати питання надання допомоги у такий спосіб, щоб це не виглядало як тиск або вимога, яка могла б викликати негативну реакцію з боку інших міжнародних акторів [24]. Наприклад, замість прямих заяв про постачання зброї або інших засобів, використовуються більш нейтральні формулювання, які дозволяють підтримати Україну у її зусиллях з протидії агресії, не порушуючи міжнародних дипломатичних норм.

Таким чином, стратегії мітігації у дискурсі міжнародної допомоги Україні мають вирішальне значення для підтримки міжнародного порядку і стабільності. Вони дозволяють уникати загострення конфліктів, забезпечувати ефективне надання допомоги та зберігати довіру до міжнародних організацій і країн-донорів. Мітігація виступає важливим інструментом дипломатії, який дозволяє міжнародним акторам діяти обережно, але рішуче, забезпечуючи баланс між підтримкою України та запобіганням ескалації глобального конфлікту.

Мітігація в міжнародному дискурсі допомоги Україні виконує ключову функцію у підтримці дипломатичних відносин між різними державами, що беруть участь у конфлікті чи опосередковано впливають на нього через надання чи ненадання допомоги. В умовах загострення геополітичної напруженості, де позиції держав можуть кардинально відрізнятись, особливо щодо допомоги Україні, мітігаційні стратегії

відіграють важливу роль у мінімізації ризику відкритого протистояння. І. Пелліччарі (2022) підкреслює, що в умовах надання іноземної допомоги Україні під час війни, саме стратегії пом'якшення висловлювань дозволяють уникнути дипломатичних конфліктів між тими державами, які надають допомогу, і тими, хто або не бере участі в цих процесах, або підтримує протилежні сторони [24]. Застосування мітігації в дипломатичному дискурсі спрямоване на створення більш гнучких формулювань, які зберігають нейтралітет або принаймні не спровокують загострення конфліктів між державами з різними політичними орієнтаціями.

Зокрема, пом'якшувальні формулювання дозволяють політикам і дипломатам виразити підтримку Україні без безпосередніх погроз або агресивної риторики щодо інших країн, які можуть мати альтернативні позиції щодо конфлікту. Це стає особливо важливим у контексті відносин із країнами, які дотримуються нейтральної позиції або намагаються балансувати між підтримкою України та збереженням власних економічних чи політичних інтересів у відносинах з іншими великими державами. Мітігація в таких випадках дозволяє уникнути риторичних крайнощів, що могли б нашкодити міжнародній співпраці або призвести до політичної ізоляції тих країн, які намагаються зберегти баланс.

К. Райк та його колеги (2023) підкреслюють, що у зовнішній політиці ЄС щодо України широко використовуються стратегії так званого "геополітичного пробудження," де мітігація допомагає знизити ризики ескалації конфлікту та забезпечити стабільність у відносинах між країнами ЄС і їхніми партнерами [25]. Це означає, що в межах дискурсу допомоги Україні, Європейський Союз застосовує стратегії пом'якшення, які сприяють гармонізації позицій між окремими членами ЄС, а також їхніх партнерів з-поза ЄС, наприклад США, Канади чи Японії, що також

підтримують Україну, але мають свої унікальні підходи до ведення міжнародних відносин.

Мітігаційні стратегії дозволяють зберігати стабільність дипломатичних відносин навіть у випадках, коли держави мають розбіжності щодо конкретних аспектів надання допомоги Україні. Використання пом'якшувальних виразів і дипломатичних формулювань дозволяє урядам уникати звинувачень у надмірній активності або навпаки у відсутності дій, що могло б спровокувати критику з боку союзників або інших партнерів. Наприклад, замість того, щоб прямо заявляти про військові постачання, політики можуть використовувати м'якші вирази на кшталт "допомога у зміцненні обороноздатності" чи "сприяння у підтримці безпеки," що залишає простір для дипломатичних маневрів і дозволяє уникати прямих конфліктів або обвинувачень.

Мітігація в дипломатичному дискурсі також є важливим інструментом для збереження стабільних відносин між партнерами, що перебувають на різних політичних рівнях. Як зазначають дослідники, використання стратегії пом'якшення риторики дозволяє ЄС і його партнерам досягати політичних цілей, зокрема щодо підтримки України, без прямого конфлікту з країнами, які можуть підтримувати інші позиції або утримуються від активної участі у допомозі Україні. Це сприяє тому, щоб міжнародна допомога Україні продовжувалася, навіть за умов міжнародної напруженості, та щоб держави мали можливість здійснювати свої зовнішньополітичні плани з урахуванням інтересів інших учасників процесу.

Таким чином, мітігація у дипломатичних висловлюваннях відіграє ключову роль у збереженні балансу між підтримкою України та уникненням загострення міжнародного конфлікту. Вона забезпечує можливість для держав зберігати свою позицію без шкоди для

дипломатичних відносин, що є вирішальним для підтримки миру та стабільності на глобальній арені.

Мітігація відіграє важливу роль у забезпеченні ефективної гуманітарної допомоги Україні, особливо в умовах активних бойових дій, де надання допомоги пов'язане з політичними, соціальними та безпековими викликами. Як зазначають З. Моалін та його колеги (2023), стратегія мітігації дозволяє гуманітарним організаціям зберігати нейтралітет, що є критично важливим для уникнення втягування в політичні конфлікти між сторонами [23]. Військові та політичні конфлікти часто створюють ситуації, коли надання гуманітарної допомоги може бути сприйняте як політичний крок, тому для міжнародних організацій важливо залишатися поза політичними суперечками, щоб забезпечити доступ до постраждалих регіонів та отримати підтримку для здійснення своїх операцій.

Мітігація у цьому контексті допомагає гуманітарним місіям підтримувати спокійний і нейтральний тон у своїх зверненнях до учасників конфлікту. Використання пом'якшувальних висловлювань, таких як "We encourage all parties to facilitate the delivery of humanitarian aid" (Ми закликаємо всі сторони сприяти доставці гуманітарної допомоги), дозволяє організаціям уникати прямих звинувачень або загострення риторики, що могло б викликати негативну реакцію з боку будь-якої зі сторін конфлікту. Ці висловлювання створюють можливість для подальших переговорів та сприяють зниженню напруги між сторонами, забезпечуючи безпеку і можливість доставити допомогу тим, хто її потребує.

Гуманітарні організації також використовують стратегії мітігації, щоб зберегти довіру та співпрацю з різними сторонами конфлікту. Наприклад, в умовах військових дій на сході України, багато міжнародних організацій стикаються з викликами, коли їм необхідно підтримувати зв'язки з обома сторонами конфлікту для того, щоб отримати доступ до постраждалих районів. Використання дипломатичної та нейтральної мови

дозволяє організаціям діяти в складних політичних умовах, не викликаючи недовіри або ворожнечі з боку будь-якої з конфліктуючих сторін.

Більше того, пом'якшувальні стратегії забезпечують збереження стабільності в гуманітарних операціях. Використання таких формулювань, як "We appeal for safe access to all affected regions" (Ми закликаємо до безпечного доступу до всіх постраждалих регіонів), дозволяє гуманітарним організаціям виступати як нейтральні посередники, які прагнуть забезпечити безпечне середовище для надання допомоги. Це також допомагає підтримувати легітимність організацій у міжнародному контексті, де будь-яке занадто категоричне висловлювання могло б викликати критику або опір.

Мітігаційні стратегії стають також важливими у формуванні рішень щодо розподілу гуманітарної допомоги. У контексті міжнародної допомоги Україні, багато рішень мають політичний підтекст, зокрема коли мова йде про підтримку певних регіонів чи груп населення. Застосування пом'якшених висловлювань дозволяє гуманітарним організаціям уникати ситуацій, де їхні рішення можуть бути сприйняті як політично мотивовані. Наприклад, формулювання на зразок "Our priority is to provide assistance to those most in need, regardless of their political affiliation" (Нашим пріоритетом є надання допомоги тим, хто найбільше цього потребує, незалежно від їхньої політичної приналежності) допомагає організаціям демонструвати свою нейтральність і аполітичність, що сприяє підвищенню їхнього авторитету та довіри серед місцевого населення.

Отже, мітігація у гуманітарному контексті відіграє вирішальну роль у забезпеченні стабільного доступу до постраждалих районів, збереженні нейтралітету та довіри до гуманітарних організацій, а також у підтримці дипломатичних відносин між сторонами конфлікту. У випадку з Україною, гуманітарні організації використовують мітігаційні стратегії для пом'якшення риторики, що допомагає уникнути додаткової ескалації

конфлікту та забезпечує можливість ефективного надання допомоги в умовах бойових дій.

Мітігація відіграє важливу роль не лише в наданні невідкладної гуманітарної допомоги Україні, але й у довгострокових програмах відновлення країни після війни. У процесі відбудови України, міжнародні організації, уряди та донори стикаються з численними викликами, що включають як економічні, так і політичні аспекти, а також питання координації з українською владою. Мітігаційні стратегії в цьому контексті є ключовими для збереження стабільності у відносинах між учасниками процесу відновлення та досягнення їхніх спільних цілей.

Як зазначають С. Крамський та інші дослідники (2024), довгострокова допомога Україні передбачає багаторівневу співпрацю між міжнародними організаціями та національними урядами, що вимагає узгодження численних аспектів відбудови, таких як інфраструктурна, соціальна та економічна відбудова [26]. Мітігаційні стратегії в цьому процесі допомагають уникнути надмірної конфронтації та підтримувати конструктивний діалог між сторонами. Особливо це стосується випадків, коли мова йде про надання порад або рекомендацій, які можуть бути сприйняті як втручання у внутрішні справи країни. Використання пом'якшувальних формулювань дозволяє міжнародним партнерам вказувати на проблеми або необхідні зміни без створення враження прямого диктату чи нав'язування своїх умов.

Збереження дипломатичної ввічливості та гнучкості у міжнародному діалозі є необхідним для уникнення напруженості та конфліктів у процесі відбудови. Наприклад, у випадках, коли міжнародні партнери висловлюють необхідність реформ у різних секторах, використання таких висловлювань, як "We recommend considering further steps to improve..." або "It would be beneficial to explore the possibility of..." дозволяє висловлювати очікування

та пропозиції без категоричності, що може зберегти конструктивний тон і не створити додаткових перешкод для співпраці.

Крім того, мітігація допомагає зберігати рівновагу між різними групами інтересів, які беруть участь у процесі відновлення. Це особливо важливо у ситуаціях, коли міжнародні організації працюють не лише з центральною владою, але й з регіональними адміністраціями та місцевими громадами, кожна з яких має свої унікальні потреби та пріоритети. У цьому контексті мітігаційні стратегії дозволяють уникати конфліктів між різними групами інтересів та сприяють досягненню компромісу між ними.

Також варто зазначити, що довгострокова допомога передбачає значну кількість фінансових ресурсів та інвестицій, а мітігація сприяє прозорому та ефективному управлінню цими ресурсами. Використання пом'якшувальних риторичних стратегій дозволяє міжнародним організаціям уникати конфронтації у випадках, коли виникають питання щодо використання ресурсів або прозорості процедур. Фрази на кшталт "It would be advisable to ensure transparency in..." або "We suggest further collaboration to optimize resource management" дозволяють надавати рекомендації, не викликаючи негативної реакції з боку українських партнерів.

Мітігація також грає важливу роль у підтримці стабільних відносин з країнами-партнерами, які можуть бути зацікавлені у процесі відбудови України, але мають різні політичні та економічні погляди. Використання дипломатичних та пом'якшувальних стратегій дозволяє уникнути відкритої конфронтації та сприяє пошуку спільних рішень, навіть якщо у сторін існують розбіжності щодо певних аспектів відновлення. Як зазначає І. Пелліччарі (2022), мітігація допомагає знизити конфліктність у міжнародних дискусіях та зберегти сприятливу атмосферу для діалогу, що є важливим для забезпечення довгострокової підтримки України з боку міжнародної спільноти [24].

Отже, мітігація у контексті довгострокової допомоги Україні виконує низку важливих функцій, серед яких зниження конфліктності, підтримка стабільності у відносинах між учасниками процесу відновлення, забезпечення ефективного управління ресурсами та досягнення консенсусу між різними групами інтересів. Використання мітігаційних стратегій дозволяє міжнародним партнерам зберігати конструктивний діалог з Україною та сприяє успішній реалізації довгострокових програм відбудови країни.

Отже, роль мітігації у формуванні міжнародного дискурсу допомоги Україні є надзвичайно важливою. Мітігати́вні стратегії допомагають знизити напруженість у відносинах між країнами, зберігати дипломатичний тон у комунікації та забезпечувати ефективність гуманітарної та економічної допомоги. Через мітігацію міжнародні організації та держави можуть висловлювати свою підтримку Україні, водночас зберігаючи простір для подальших переговорів та досягнення компромісів. Це сприяє збереженню стабільності на міжнародній арені та забезпечує ефективну взаємодію між учасниками процесу допомоги Україні.

Висновки до розділу 1

У першому розділі магістерської роботи було досліджено теоретичні аспекти мітігації у дискурсі міжнародної допомоги, визначено основні поняття, стратегії та засоби мітігації, а також розглянуто її роль у формуванні міжнародного дискурсу підтримки України.

По-перше, було встановлено, що мітігація є важливою лінгвістичною стратегією, спрямованою на пом'якшення мовленнєвих актів для зниження їхньої категоричності та потенційного негативного впливу. Мітігаційні засоби використовуються для уникнення конфліктних ситуацій і збереження ввічливості у комунікації. Це особливо актуально в контексті міжнародної допомоги, де делікатне використання мовних засобів є важливим для підтримки дипломатичних відносин та уникнення ескалації конфлікту.

По-друге, у розділі було проаналізовано основні стратегії та засоби мітігації, що застосовуються в англійськомовному дискурсі. Це включає використання модальних дієслів, умовних конструкцій, запитальних формулювань, ввічливих фраз та інших засобів, що дозволяють виразити прохання, пропозиції або зауваження м'яким, дипломатичним способом. Ці засоби є ключовими для збереження нейтрального та коректного тону у міжнародних переговорах та обговореннях питань надання допомоги.

По-третє, дослідження ролі мітігації у міжнародному дискурсі допомоги Україні вказує на те, що пом'якшувальні стратегії є необхідними для забезпечення ефективної підтримки країни, зниження напруженості між учасниками процесу та досягнення компромісу в складних політичних ситуаціях. Мітігація дозволяє політичним акторам уникати прямої критики або конфронтації, що є важливим для збереження стабільних відносин та продовження надання гуманітарної допомоги в умовах війни.

Таким чином, мітігація у дискурсі міжнародної допомоги відіграє ключову роль у забезпеченні ефективної комунікації між учасниками

міжнародних відносин, дозволяючи уникнути конфліктів та підтримувати дипломатичний тон навіть у найскладніших ситуаціях. Результати дослідження свідчать про важливість використання мітігативних стратегій у сучасних умовах міжнародної політики, особливо в контексті підтримки України під час її боротьби за суверенітет.

РОЗДІЛ 2 МІТІГАЦІЯ В АНГЛІЙСЬКОМОВНОМУ ДИСКУРСІ ДОПОМОГИ УКРАЇНІ

2.1 Аналіз засобів мітігації у виступах політичних лідерів та міжнародних організацій на підтримку України

Мітігація як стратегія пом'якшення висловлювань набуває особливої ваги в міжнародному дискурсі, що стосується військової та гуманітарної допомоги Україні. З моменту початку повномасштабної війни Росії проти України в лютому 2022 року міжнародні організації та політичні лідери різних країн активно застосовують мітігативні стратегії для підтримки балансу між рішучою підтримкою України та необхідністю збереження дипломатичних відносин з іншими державами. У цьому контексті мітігація виконує кілька важливих функцій: уникнення ескалації конфліктів, зниження категоричності риторики та збереження міжнародної солідарності. Розглянемо приклади використання засобів мітігації у виступах політичних лідерів та представників міжнародних організацій.

Джо Байден, президент США, є однією з ключових фігур, яка активно виступає за підтримку України. Його промови є чудовим прикладом використання мітігації для балансування між рішучими заявами на підтримку українського народу та прагненням уникнути відкритого протистояння з Росією. У своїх промовах Байден часто використовує модальні дієслова та умовні конструкції, що дозволяють йому пом'якшувати свої висловлювання, не знижуючи при цьому їхньої суті. Наприклад, у промові в березні 2022 року Байден зазначив: “We will *continue to support* Ukraine as long as it takes, but we urge *all parties* to seek diplomatic solutions” [38]. Використання фрази “urge all parties” замість прямого вимоги знижує конфронтаційність висловлювання, акцентуючи на важливості мирного діалогу, при цьому підтверджуючи намір США підтримувати Україну. Це є прикладом, як засоби мітігації допомагають

пом'якшити категоричність риторики і водночас зберегти чітку позицію країни щодо конфлікту.

Урсула фон дер Ляєн, президент Європейської Комісії, також активно використовує мітігаційні стратегії у своїх виступах, щоб забезпечити збереження єдності серед країн-членів Європейського Союзу в питанні підтримки України. В одній із її промов у 2024 році у Верховній Раді України вона заявила: “The EU *remains committed* to supporting Ukraine in its struggle for sovereignty, but we *strongly encourage* all sides to pursue peace through dialogue” [39]. Використання дієслів “remains committed” і “strongly encourage” дозволяє їй пом'якшити риторику, роблячи її більш дипломатичною, і уникнути гострих висловлювань, які могли б призвести до розколу серед держав-членів ЄС, де деякі країни більш обережно ставляться до підтримки України. Мітігація у її виступах дозволяє зберігати консенсус у європейській спільноті, водночас продовжуючи активно підтримувати Україну.

Антоніу Гутерріш, Генеральний секретар ООН, також демонструє ефективне використання мітігативних стратегій у своїх заявах щодо України. Гутерріш часто використовує пасивні конструкції та умовні форми для вираження позиції Організації Об'єднаних Націй, зберігаючи при цьому нейтральний тон і уникаючи безпосереднього звинувачення будь-якої зі сторін конфлікту. Наприклад, у своїй заяві під час сесії ООН у червні 2022 року він сказав: “It *is hoped* that the parties involved will *explore* every possible avenue for peace and humanitarian aid”. Використання пасивної форми “is hoped” та дієслова “explore” знижує прямоту заяви, водночас підкреслюючи важливість пошуку мирних шляхів вирішення конфлікту [40].

Європейський Союз, як один із провідних міжнародних акторів у наданні допомоги Україні, також застосовує стратегії мітігації в офіційних заявах та комюніке. Це видно, наприклад, у заявах щодо запровадження санкцій проти Росії. У заяві Європейської Ради від квітня 2022 року

зазначається: “The EU is prepared to take further steps in response to the escalating situation in Ukraine, while remaining open to diplomatic solutions” [41]. Тут використання фраз “is prepared to take” та “remaining open” відображає готовність ЄС діяти жорстко, але при цьому пом'якшує риторику, вказуючи на бажання уникнути конфронтації через відкриті дипломатичні канали.

Виступи ООН та інших міжнародних організацій, зокрема Червоного Хреста та ООН з питань біженців, також відзначаються активним використанням мітігаційних стратегій. Ці організації зберігають нейтралітет у конфлікті, що потребує надзвичайно делікатного підходу у виборі мовних засобів. Наприклад, у звіті ООН з питань біженців (2022) про ситуацію з внутрішньо переміщеними особами в Україні зазначено: “The agency continues to work closely with local authorities and international partners to ensure that displaced people receive the necessary support, while urging all actors to prioritize humanitarian considerations” [42]. Використання фрази “urging all actors” дозволяє організації виступити із закликом до дій без створення враження втручання в політичні питання.

Міжнародний валютний фонд (МВФ) у своїй заяві на початку 2023 року щодо надання фінансової підтримки Україні також використовує мітігаційні засоби, щоб уникнути категоричних заяв щодо умов надання кредитів і фінансових інструментів. У звіті МВФ сказано: “The IMF is exploring options for further financial assistance to Ukraine, depending on the evolving economic situation and the progress of structural reforms” [43]. Фраза “exploring options” знижує категоричність заяви, надаючи МВФ можливість уникнути публічної критики з боку держав, які можуть бути не готові до негайної підтримки таких ініціатив.

Роль НАТО у підтримці України також відзначається використанням мітігаційних стратегій. У виступах генерального секретаря НАТО Єнса Столтенберга (2022-2023) часто фігурують пом'якшувальні висловлювання,

які спрямовані на запобігання прямої конфронтації з Росією. У своїй промові на саміті НАТО у вересні 2022 року він заявив: “*NATO stands with Ukraine, but we urge all parties to pursue a peaceful resolution through diplomatic channels*” [44]. Використання таких виразів, як “stands with” та “urge all parties”, дозволяє НАТО висловити рішучу підтримку, але водночас не перейти до прямої військової ескалації.

Отже, аналіз засобів мітігації у виступах політичних лідерів та міжнародних організацій на підтримку України показує, що мітігаційні стратегії є важливим інструментом для збереження дипломатичної рівноваги та зниження напруженості в міжнародних відносинах. Політичні лідери, такі як Джо Байден, Урсула фон дер Ляєн, Антоніу Гутерріш та Єнс Столтенберг, використовують мітігаційні стратегії для балансування між рішучою підтримкою України та необхідністю уникати прямої конфронтації з іншими державами. Міжнародними організаціями, такими як ООН, Червоний Хрест, МВФ та Європейський Союз, також активно використовуються мітігаційні стратегії для забезпечення ефективного функціонування міжнародної підтримки Україні. Це включає делікатні формулювання в офіційних заявах, які дозволяють організаціям зберігати нейтральний або дипломатичний тон, уникаючи занадто категоричних або конфронтаційних висловлювань.

Однією з ключових особливостей мітігації є її здатність досягати балансу між підтримкою України та дипломатичними зобов'язаннями інших країн і організацій. Наприклад, Європейський Союз у своїх заявах щодо санкцій проти Росії постійно підкреслює важливість мирних рішень, навіть коли вводяться жорсткі економічні заходи. Це дозволяє зберігати відкритість для подальших дипломатичних переговорів і водночас підтримувати тверду позицію стосовно конфлікту.

Крім того, мітігація відіграє важливу роль у гуманітарній сфері. Організації, які надають гуманітарну допомогу, використовують

пом'якшувальні стратегії для того, щоб підтримати свій нейтральний статус і забезпечити доступ до регіонів, постраждалих від конфлікту. Як зазначалося раніше, фрази на кшталт "We encourage all parties to facilitate the delivery of humanitarian aid" дають можливість гуманітарним організаціям продовжувати виконувати свої завдання, водночас не ставлячи під загрозу відносини з різними сторонами конфлікту.

Загалом, англomовний дискурс допомоги Україні відзначається широким використанням мітігаційних стратегій, які дозволяють не тільки виразити рішучу підтримку, але й зберегти гнучкість і відкритість для подальших переговорів та компромісів. Це свідчить про важливість мітігації як ефективного інструменту в міжнародній дипломатії та гуманітарній допомозі. У складних умовах війни в Україні ці стратегії допомагають зберегти конструктивний діалог, знизити напругу та підтримати міжнародну солідарність, яка є вирішальною для стабільності в регіоні та світі.

Мітігаційні стратегії залишаються важливими не лише у короткостроковій перспективі під час безпосередніх військових дій, а й у довгостроковому процесі відновлення та реконструкції України. Відбудова зруйнованої інфраструктури, соціальної та економічної систем країни вимагатиме залучення міжнародних донорів, інвесторів та урядів, і тут важливу роль відіграватиме дипломатичне пом'якшення вимог, запитів та очікувань. Зокрема, міжнародна спільнота повинна буде балансувати між наданням масштабної допомоги та повагою до суверенітету України, що є важливим для збереження її національних інтересів. У цьому контексті мітігація стане ключовим інструментом для забезпечення успішного діалогу між усіма учасниками процесу.

Як свідчить досвід політичних лідерів та міжнародних організацій, наприклад, Європейського Союзу чи МВФ, здатність до пом'якшення риторики, особливо під час обговорення чутливих питань, таких як

економічні реформи, управління державними боргами або вимоги до боротьби з корупцією, є важливим чинником досягнення консенсусу. Європейська політика щодо України, зокрема після початку війни, демонструє використання мітігаційних стратегій для побудови стабільних відносин з урядом України, незважаючи на вимушені жорсткі вимоги щодо реформ. Наприклад, під час обговорення нових фінансових пакетів допомоги з боку ЄС, риторика не акцентується на вимогах, а, навпаки, підкреслюється взаємодопомога та солідарність. Це дозволяє знизити можливі негативні наслідки жорстких умов співпраці.

Також важливим аспектом довгострокової стратегії є міжнародні проекти, спрямовані на реабілітацію економіки та підтримку демократичних інститутів в Україні. Міжнародні організації, такі як ООН, Світовий банк і USAID, активно впроваджують програми допомоги, які супроводжуються пом'якшувальними стратегіями у їхніх заявах та звітах. Це дозволяє уникати надмірного тиску на Україну та створює середовище для конструктивного співробітництва. Як зазначає Світовий банк у своїх звітах про відновлення України, необхідність стабільного політичного клімату для успішної економічної реабілітації є ключовим фактором, що підкреслюється через пом'якшення мови в офіційних комюніке.

Більше того, у контексті постійного спостереження за реформами та прогресом у відновленні України, використання мітігаційних стратегій дозволяє уникати жорсткої критики та зберігати відносини між донорами та українським урядом у позитивному руслі. Наприклад, у випадку незадовільного прогресу в антикорупційній політиці, міжнародні організації можуть уникати прямих звинувачень, натомість вживаючи вирази, які вказують на підтримку, такі як "Ми заохочуємо Україну до подальших реформ..." або "Ми продовжуємо співпрацю з українським урядом для покращення...". Такий підхід дозволяє зберегти робочі

стосунки, не створюючи додаткової напруги у вже складних політичних умовах.

Важливо також зазначити, що мітігація як інструмент дипломатії сприяє залученню більшого числа міжнародних партнерів до процесу відновлення України. В умовах, коли різні країни мають свої інтереси та політичні пріоритети, мітігаційні стратегії допомагають узгоджувати різні позиції та знаходити компромісні рішення. Наприклад, під час обговорення нових етапів санкційної політики проти Росії, лідери держав ЄС та інших міжнародних партнерів використовують пом'якшувальні риторичні засоби для того, щоб не загострювати конфліктні ситуації з державами, які можуть не підтримувати суворі економічні заходи. Це дозволяє зберігати єдність міжнародної коаліції та забезпечувати тривалу підтримку України.

При аналізі дискурсу навколо міжнародної допомоги Україні однією з ключових тем є використання дипломатичної мови та стратегії пом'якшення. Ці стратегії є життєво важливими для підтримки дипломатичних відносин і сприяння міжнародній підтримці без ескалації напруженості. Наприклад, Махфуд і Халдауї (2023) використовують критичний аналіз дискурсу, щоб розглянути першу промову Байдена про війну в Україні, демонструючи, як мова може формувати сприйняття конфлікту. Згідно з їхнім аналізом, риторика Байдена ретельно балансує між засудженням Росії та закликом до єдності та підтримки України, використовуючи методи пом'якшення, щоб уникнути відчуження потенційних союзників [27].

Подібним чином Наторскі (2020) підкреслює використання Європейським Союзом метафор і пом'якшувальної мови, щоб підкреслити солідарність, уникаючи відкритої політизації кризи в Україні. Підхід ЄС до конфлікту передбачає розгляд їхньої підтримки як необхідної відповіді на міжнародний виклик, таким чином уникаючи прямої конфронтації з країнами, які можуть не бажати посилювати свою участь [29]. Це

узгоджується з ширшою стратегією, яку використовують міжнародні організації, мета якої полягає в тому, щоб дипломатичні канали залишалися відкритими, водночас надаючи критично важливу підтримку Україні.

Роль міжнародних організацій у захисті прав людини в Україні ще більше підкреслює важливість пом'якшення наслідків у міжнародному дискурсі. Войціховський та ін. (2022) стверджують, що міжнародні органи, такі як Організація Об'єднаних Націй та Європейський суд з прав людини, використовують пом'якшення, щоб керувати складним політичним ландшафтом навколо України. Ці організації повинні ретельно збалансувати свою критику порушень прав людини з дипломатичними зусиллями заохочувати реформи, не провокуючи подальших конфліктів [30].

Стратегії пом'якшення, які спостерігаються в медійних дискурсах про війну в Україні, також є критичними. Брусиловська та Максименко (2023) аналізують зображення конфлікту російськими ЗМІ, звертаючи увагу на те, як мова використовується для мінімізації зображення агресії та відвернення провини. На противагу цьому, західні ЗМІ часто використовують пом'якшувальні стратегії, щоб представити збалансований наратив, який уникає ескалації ситуації, водночас надаючи підтримку Україні [31].

Трекер підтримки в Україні, запроваджений Antezza et al. (2022), наголошує на різному ступені підтримки, яку надають різні країни, підкреслюючи важливість дипломатичної мови в цих зусиллях. Країни, які пропонують підтримку, повинні обережно керувати своїми політичними відносинами, використовуючи пом'якшення у своїх офіційних заявах, щоб зберегти довіру як на внутрішньому, так і на міжнародному рівнях. Це дозволяє гнучко реагувати на конфлікт, що розвивається, не вдаючись до більш агресивних дій, які можуть відштовхнути інших міжнародних гравців [32].

Пом'якшення наслідків є не лише інструментом для поточних дипломатичних зусиль, але й необхідним для формування майбутньої політики. Райк та ін. (2023) досліджують, як стратегії пом'якшення наслідків продовжуватимуть формувати зовнішню політику ЄС щодо України, зокрема в контексті довгострокових геополітичних цілей. Автори стверджують, що пом'якшення наслідків допомагає ЄС впоратися з внутрішніми розбіжностями та підтримувати єдиний фронт у підтримці України, уникаючи внутрішніх конфліктів, які можуть послабити їх загальну позицію щодо кризи [33].

Крім того, Каллея (2024) обговорює ширшу стратегію європейської зовнішньої політики, зазначаючи, що пом'якшення є ключовим елементом у забезпеченні того, щоб Європа залишалася сильним глобальним гравцем. В контексті України це означає використання дипломатичної мови, щоб збалансувати потребу в безпеці та солідарності з необхідністю уникати прямого військового втручання [34].

Шикова (2024) далі детально розкриває роль економічної безпеки в стратегії ЄС, наголошуючи, що пом'якшення є вирішальним при вирішенні економічних санкцій і підтримки України. Обережне використання мови дозволяє ЄС представити сильну економічну позицію, не провокуючи непотрібної конфронтації з іншими глобальними державами [35].

Спану (2023) також розглядає вплив європейського дискурсу на майбутнє Європи, демонструючи, як пом'якшувальні стратегії ЄС у відносинах з Україною впливають на її ширшу міжнародну ідентичність. Цей ретельний баланс допомагає ЄС зберегти свою репутацію промоутера миру та стабільності у все більш поляризованому світі [36].

Нарешті, Понціо та Сіддікі (2023) досліджують роль підтримання миру та роззброєння в ширшій системі глобального управління, наголошуючи на важливості пом'якшення наслідків для підтримки миру та уникнення ескалації конфліктів, подібних до конфлікту в Україні. Їхні

дослідження підкреслюють, наскільки дипломатична мова та стратегії пом'якшення є важливими для орієнтування в складних міжнародних відносинах під час конфлікту [37].

Підсумовуючи, пом'якшення відіграє важливу роль у дискурсі міжнародної підтримки України, про що свідчить його застосування в політичних промовах, наративах ЗМІ та міжнародній політиці. Використовуючи пом'якшувальні стратегії, політичні лідери та міжнародні організації можуть орієнтуватися в складній динаміці конфлікту в Україні, надаючи підтримку, зберігаючи дипломатичні відносини та уникаючи ескалації напруженості.

Використання мітігаційних стратегій у виступах політичних лідерів і представників міжнародних організацій є незамінним у складному міжнародному контексті підтримки України. Такі стратегії допомагають збалансувати потребу рішучої підтримки та необхідність уникнення прямої конфронтації. Наприклад, промови представників G7 регулярно містять формулювання на кшталт: "Ми закликаємо всі сторони проявити стриманість", що підкреслює потребу уникати конфліктів, але й не ослаблює позицію стосовно підтримки України. Міжнародний підхід до підтримки України демонструє комплексний процес, де пом'якшення риторики є засобом довготривалої дипломатії.

Варто звернути увагу на роль таких організацій, як Європейський парламент, що у своїх рішеннях використовує обережні мовні звороти для вираження солідарності, поєднуючи їх із закликами до мирних рішень. У своїх заявах часто використовується формулювання на зразок: "ЄС вірить у важливість дипломатичних зусиль у вирішенні цього конфлікту". Це формулювання підтримує пом'якшувальну стратегію, оскільки підтверджує стійку позицію Європейського Союзу, проте не провокує агресивні реакції.

Особливістю англомовних дискурсів є також використання метафор і образних висловлювань, які пом'якшують сприйняття складних ситуацій. Наприклад, США та Велика Британія часто використовують фрази, подібні до "we are ready to explore options", що вказує на готовність до дій, але також підкреслює гнучкість. Це дозволяє зберегти відкритість до змін, але уникнути створення відчуття категоричності.

Окрему увагу варто звернути на промови прем'єр-міністра Великої Британії, які часто включають пом'якшувальні фрази навіть у серйозних питаннях. У своїх виступах він використовує вирази, такі як "We should consider...", що підкреслює спільне обговорення та пом'якшує особисту відповідальність. Подібна стратегія дозволяє уникати прямоти, що є характерною для вимогливих висловлювань, та створює відчуття колегіальності.

Таким чином, у контексті підтримки України мітігаційні стратегії є засобом збереження міжнародної єдності, необхідної для тривалої та ефективної допомоги. Кожна така заява, наповнена обережними формулюваннями, є проявом дипломатичної майстерності і служить інструментом підтримки рівноваги та уникнення ескалації на міжнародній арені.

Таким чином, мітігація у довгостроковій перспективі відіграватиме критично важливу роль не лише у відновленні України після війни, але й у забезпеченні її інтеграції до міжнародної спільноти. Політичні лідери та міжнародні організації будуть продовжувати використовувати пом'якшувальні стратегії для збереження дипломатичної стабільності, підтримки реформ та залучення інвестицій. У той час як прямота може створювати ризик конфлікту або непорозуміння, мітігація дозволяє досягати консенсусу, підтримувати співробітництво та забезпечувати позитивні довгострокові результати для України та міжнародного співтовариства в цілому.

2.2 Стратегії перекладу засобів мітігації в українських перекладах

Стратегії перекладу засобів мітігації в українських перекладах є однією з найважливіших частин лінгвістичного дослідження дискурсу міжнародної допомоги Україні. Мітігація, як стратегія пом'якшення мовлення, спрямована на зниження категоричності та прямоти висловлювань, є важливим інструментом як у дипломатії, так і в комунікації між різними державами. При перекладі таких засобів з англійської на українську мову важливо враховувати культурні та мовні відмінності між двома мовами, зберігаючи тон і ввічливість оригіналу.

Переклад засобів мітігації вимагає особливої уваги до контексту, оскільки лінгвістичні засоби, що використовуються в англійській мові, можуть не мати прямих еквівалентів в українській мові. Для цього перекладачі повинні застосовувати різні стратегії, що дозволяють передати зміст і стиль оригіналу з урахуванням комунікативної ситуації. У перекладі засобів мітігації з англійської мови на українську можна виділити кілька основних стратегій, серед яких варто зазначити адаптацію модальних дієслів, використання непрямих конструкцій, додавання ввічливих виразів та використання пом'якшувальних елементів.

1. Адаптація модальних дієслів

Адаптація модальних дієслів є важливим елементом перекладу мітігативних стратегій з англійської на українську мову. Модальні дієслова, такі як "would", "could", "might", "should", часто використовуються для того, щоб зробити висловлювання менш категоричними, а отже, і більш дипломатичними та ввічливими. Ці дієслова дозволяють мовцям уникати прямоти, що знижує ризик виникнення конфліктних ситуацій або надмірної вимогливості в комунікації. В англійському дискурсі вони відіграють ключову роль у побудові тонкого дипломатичного тону, що особливо важливо у міжнародних переговорах або політичних промовах.

При перекладі англійських текстів на українську мову перекладачі часто стикаються з викликом через те, що в українській мові немає прямої відповідності для деяких модальних дієслів. Наприклад, в українській відсутній прецедент для модального дієслова "would", яке широко застосовується для вираження можливості, припущення або ввічливості. Це означає, що перекладачам доводиться застосовувати інші лексичні та граматичні засоби для збереження того ж ефекту в перекладі.

Для успішної адаптації модальних дієслів часто використовують умовний спосіб дієслів в українській мові. Умовний спосіб дозволяє передати припущення, можливість або ввічливе звернення, що відповідає пом'якшувальному ефекту оригінального тексту.

Виступ Джо Байдена (2024) [45]

- Оригінал англійською: "We would appreciate if you could provide additional support."
- Український переклад: "Ми були б вдячні, якби ви могли надати додаткову допомогу."

У цьому прикладі модальне дієслово "would" створює ввічливу, гнучку форму звернення, яке не є категоричним проханням. Перекладач використовує умовний спосіб ("ми були б вдячні"), що точно передає пом'якшувальний тон оригіналу. Такий переклад допомагає зберегти атмосферу співпраці, характерну для дипломатичних висловлювань.

Виступ Антоніу Гутерреша, Генерального секретаря ООН (2022) [40]

- Оригінал англійською: "Could you help facilitate the delivery of humanitarian aid?"
- Український переклад: "Чи не могли б ви допомогти сприяти доставці гуманітарної допомоги?"

Модальне дієслово "could" пом'якшує запит і робить його більш ввічливим. В українському перекладі збережена ця ввічливість за допомогою конструкції "Чи не могли б ви", яка робить прохання менш

вимогливим. Це створює відчуття вибору і зберігає нейтральний, дипломатичний тон.

Виступ Урсули фон дер Ляєн, Президентки Європейської Комісії (2023) [39]

- Оригінал англійською: "We might need to revisit our approach to sanctions."
- Український переклад: "Можливо, нам доведеться переглянути наш підхід до санкцій."

У цьому випадку використання модального дієслова "might" у висловлюванні вказує на невизначеність і можливість дії, але без твердої впевненості. У перекладі збережено цю невизначеність через фразу "Можливо, нам доведеться", що знижує категоричність висловлювання і дозволяє залишити простір для маневру.

Виступ Бориса Джонсона (2022) [37]

- Оригінал англійською: "We should probably discuss this issue further."
- Український переклад: "Нам, мабуть, слід обговорити це питання детальніше."

Модальне дієслово "should" у цьому контексті виконує функцію рекомендації. При перекладі на українську мову використовуються слова "мабуть" та "слід", які передають той самий рівень ввічливості та знижують категоричність висловлювання. Це дозволяє зберегти дипломатичний характер звернення.

Приклад 5 Виступ Кіріакоса Міцотакіса, Прем'єр-міністра Греції (2022) [36]

- Оригінал англійською: "We might have to reconsider our stance on this issue."
- Український переклад: "Можливо, нам доведеться переглянути нашу позицію з цього питання."

Модальне дієслово "might" знову виконує функцію пом'якшення висловлювання, вказуючи на можливість, але не на обов'язковість дії. Перекладач зберігає цей пом'якшувальний ефект за допомогою фрази "Можливо, нам доведеться", що дає змогу висловити пропозицію без надмірного тиску.

Адаптація модальних дієслів є важливим аспектом у перекладі англomовних мітiгативних стратегiй. Неправильне використання цих дієслів або недостатнє збереження їхнього ефекту у перекладі може призвести до втрати ввічливості або виникнення надмірної категоричності. Це особливо важливо в контексті міжнародних переговорів і офіційних документів, де кожне слово може впливати на дипломатичні відносини та створення позитивної комунікації.

2. Використання непрямих конструкцій

Ще однією стратегією перекладу є використання непрямих конструкцій, які дозволяють зробити висловлювання менш прямими і, відповідно, менш загрозливими для співрозмовника. Англійська мова багата на такі конструкції, наприклад, "I was wondering if...", "Would it be possible to...", "Could you possibly...". В українському дискурсі такі висловлювання можна перекладати за допомогою додавання форм ввічливості та непрямого звернення.

Приклад: 2. "Could you possibly look into this matter?"

- Український переклад: "Чи не могли б ви розглянути це питання?"

Тут використання конструкції з часткою "не" пом'якшує прохання і робить його більш прийнятним з точки зору ввічливості, що відповідає стилю оригіналу.

3. Додавання ввічливих виразів

В українській мові часто використовується додавання ввічливих елементів, таких як "будь ласка", "прошу", "з повагою", щоб знизити

категоричність висловлювань і надати їм більш дипломатичного тону. Такі вирази можна використовувати як стратегію мітігації, оскільки вони дозволяють уникати різких та прямих формулювань, роблячи комунікацію більш ввічливою.

Приклад: 3. "We would be grateful if you could provide additional information."

- Український переклад: "Ми були б вдячні, якби ви могли надати додаткову інформацію."

В даному випадку використання слова "вдячні" додає ввічливий елемент, що пом'якшує прохання і робить його менш вимогливим.

4. Використання пом'якшувальних елементів

Пом'якшувальні елементи, такі як частки та вставні слова, є ще однією стратегією перекладу мітігації в українській мові. Такі слова, як "можливо", "напевно", "ймовірно", дозволяють знижувати категоричність висловлювань, роблячи їх менш визначеними і більш відкритими до інтерпретацій. Це відповідає меті мітігації, яка полягає у створенні умов для збереження дипломатичного тону в комунікації.

Приклад: 4. "It might be helpful to consider this option."

- Український переклад: "Можливо, буде корисно розглянути цей варіант."

Тут використання слова "можливо" додає невизначеності і робить висловлювання менш категоричним, що відповідає оригінальному наміру знизити прямоту повідомлення.

5. Стратегії уникнення зобов'язань та відповідальності

Часто в англomовному дискурсі допомоги використовуються стратегії уникнення зобов'язань або відповідальності, що також є формою мітігації. Це може проявлятися у використанні пасивних конструкцій або умовного способу, що дозволяє політичним лідерам та організаціям уникати прямих зобов'язань. Перекладачі повинні бути уважними до таких конструкцій і

передавати їх українською мовою із збереженням тієї ж рівноваги між прямою і невизначеністю.

Приклад: 5. "It is recommended that further steps be taken to address the issue."

- Український переклад: "Рекомендується вжити додаткових заходів для вирішення цього питання."

Тут пасивна конструкція "It is recommended" дозволяє уникнути прямої відповідальності за дії, і переклад зберігає цей ефект за допомогою використання безособової форми "рекомендується".

6. Використання евфемізмів

Евфемізми також відіграють важливу роль у мітігативних стратегіях перекладу. Вони дозволяють уникати використання грубих або надмірно прямих виразів, замінюючи їх більш м'якими або нейтральними словами. В англійській мові евфемізми часто використовуються для пом'якшення неприємних новин або складних питань, таких як війна або економічні кризи, і перекладачі повинні знаходити відповідні евфемістичні форми в українській мові.

Приклад: 6. "Military intervention may be considered in extreme circumstances."

- Український переклад: "Військове втручання може бути розглянуто в надзвичайних обставинах."

Тут евфемістичний вираз "extreme circumstances" перекладено як "надзвичайні обставини", що дозволяє зберегти нейтральний і дипломатичний тон оригіналу.

7. Застосування лексичних та стилістичних адаптацій для збереження тону

Стратегія стилістичних адаптацій є важливою у контексті мітігації, адже дозволяє перекладачам не лише передати основний зміст висловлювання, а й зберегти емоційний тон. Оригінальні англійські

висловлювання часто мають нейтральний чи ввічливий відтінок, який потребує збереження в українському перекладі. Наприклад, у деяких дипломатичних промовах використовуються слова з нейтральним або дещо піднесеним відтінком, що забезпечує особливий статус мовлення.

Приклад: виступ Бориса Джонсона [35]

- Англійський оригінал: "We encourage all nations to look for peaceful resolutions."
- Український переклад: "Ми заохочуємо всі країни шукати мирних шляхів вирішення конфліктів."

У цьому прикладі використання слова "заохочуємо" замість прямої "вимагаємо" зберігає ввічливий тон, що дозволяє передати заклик з відповідним рівнем поваги до незалежності прийняття рішень.

8. Підбір відповідників з урахуванням культурних особливостей

Культурні відмінності відіграють значну роль у перекладацькій діяльності, особливо коли йдеться про міждержавний діалог. В англійській мові існує певна кількість лексем, які передають позитивне ставлення до підтримки інших країн чи народів. У випадках, коли в оригіналі використані вирази, що асоціюються з цими поняттями, в українському перекладі часто додається відтінок солідарності та взаємодопомоги.

Приклад: виступ Генерального секретаря НАТО Єнса Столтенберга [44]

- Англійський оригінал: "NATO remains committed to supporting Ukraine's resilience."
- Український переклад: "НАТО залишається відданим підтримці стійкості України."

У цьому перекладі слово "відданим" додає емоційний відтінок, який підкреслює тривалу й непохитну підтримку НАТО. Такий підхід відповідає стилю дипломатичного мовлення, водночас зберігаючи основне повідомлення.

9. Використання форм припущення та обережних оцінок

У контексті дипломатичного дискурсу, особливо коли йдеться про вжиття певних заходів або висловлення позицій, часто застосовуються обережні оцінки, які знижують категоричність заяв. Це може бути виражено за допомогою слів і фраз, що передають припущення або умовний характер дій.

Приклад: заява Міжнародного валютного фонду

- Англійський оригінал: "The IMF could potentially explore further assistance based on Ukraine's economic reforms."
- Український переклад: "МВФ, можливо, розгляне можливість подальшої допомоги залежно від економічних реформ в Україні."

Використання "можливо" та "розгляне можливість" передає обережність заяви, залишаючи простір для змін, що є типовим для міжнародних організацій, які прагнуть не створювати надмірних зобов'язань, але при цьому вказують на потенційну готовність підтримки.

10. Використання конструкцій зі збереженням нейтрального тону для пом'якшення конфронтаційного змісту

У ситуаціях, де англійські формулювання можуть звучати занадто прямо або жорстко, український переклад часто додає нейтральний або пом'якшувальний тон. Це особливо важливо для збереження дипломатичного стилю у висловлюваннях, де мова йде про критичні моменти або обговорення чутливих тем.

Приклад: виступ Урсули фон дер Ляєн

- Англійський оригінал: "The EU will respond to Russia's aggression in accordance with international law."
- Український переклад: "ЄС надасть відповідь на агресію Росії відповідно до міжнародного права."

У цьому прикладі переклад пом'якшує тон, уникаючи додаткової ескалації. Замість жорсткого "відповідь", застосовано більш нейтральне "надасть відповідь", яке зберігає рішучість, але без надмірної гостроти.

11. Адаптація пом'якшувальних елементів для підвищення рівня формальності

Оскільки англійська мова зазвичай не має такого формального розмежування на рівні, як українська, важливо додавати певні ввічливі конструкції, що відповідають українським культурним стандартам. Перекладачі можуть інтегрувати елементи на зразок "прошу", "прошу зауважити", "з повагою" тощо, які підвищують формальність висловлювання, роблячи його менш конфронтаційним.

Приклад: заява ООН з прав людини

- Англійський оригінал: "We recommend that parties engage in peaceful dialogue."
- Український переклад: "Прошу зауважити, що ми рекомендуємо сторонам залучитися до мирного діалогу."

Використання "прошу зауважити" додає формальності та належного рівня дипломатичної коректності, завдяки чому переклад є вишуканішим та відповідає офіційній комунікації.

Таблиця 2.1 показує, як за допомогою цих стратегій перекладач може зберегти ввічливість, гнучкість та тон оригінального тексту, забезпечуючи адекватну передачу змісту в українському перекладі. Це особливо важливо для текстів, що стосуються міжнародної дипломатії, де кожне слово відіграє значну роль у побудові відносин.

Таблиця 2.1

Основні стратегії перекладу засобів мітігації

Стратегія	Опис	Приклад англійською	Приклад перекладу українською
1. Адаптація модальних дієслів	Використання умовного способу або інших лексичних засобів для передання пом'якшувального тону	"We would appreciate if you could provide additional support." [37]	"Ми були б вдячні, якби ви могли надати додаткову допомогу."
2. Використання непрямих конструкцій	Формулювання прохання через непрямий вислів, що робить його менш категоричним	"Could you possibly look into this matter?" [38]	"Чи не могли б ви розглянути це питання?"
3. Додавання ввічливих виразів	Вставка ввічливих слів, таких як "будь ласка", "з повагою", щоб додати дипломатичності	"We would be grateful if you could provide additional information." [39]	"Ми були б вдячні, якби ви могли надати додаткову інформацію."
4. Використання пом'якшувальних елементів	Використання часток, таких як "можливо", "напевно", щоб знизити категоричність	"It might be helpful to consider this option." [40]	"Можливо, буде корисно розглянути цей варіант."
5. Стратегії уникнення зобов'язань та відповідальності	Використання пасивних конструкцій для уникнення прямої відповідальності	"It is recommended that further steps be taken to address the issue." [41]	"Рекомендується вжити додаткових заходів для вирішення цього питання."
6. Використання евфемізмів	Заміна прямих висловів більш	"Military intervention may be	"Військове втручання може бути

	нейтральними словами, щоб уникнути грубості	considered in extreme circumstances." [42]	розглянуто в надзвичайних обставинах."
7. Стилiстичнi адаптацiї для збереження тону	Використання лексем, що зберiгають вiдповiдний стиль оригiналу	"We encourage all nations to look for peaceful resolutions." [43]	"Ми заохочуємо всi країни шукати мирних шляхів вирiшення конфлiктiв."
8. Пiдбiр вiдповiдникiв з урахуванням культурних особливостей	Врахування культурних особливостей для точного вiдтворення послання	"NATO remains committed to supporting Ukraine's resilience." [44]	"НАТО залишається вiдданим пiдтримцi стiйкостi України."
9. Використання форм припущення та обережних оцiнок	Додавання слiв, що виражають припущення для зниження категоричностi	"The IMF could potentially explore further assistance based on Ukraine's economic reforms." [43]	"МВФ, можливо, розгляне можливiсть подальшої допомоги залежно вiд економiчних реформ в Україні."
10. Конструкцiї для пом'якшення конфронтацiйного змiсту	Використання нейтральних слiв i фраз для уникнення гостроти	"The EU will respond to Russia's aggression in accordance with international law." [42]	"ЄС надасть вiдповiдь на агресiю Росiї вiдповiдно до мiжнародного права."
11. Застосування формальностi	Використання ввiчливих конструкцiй для додання формальностi та дипломатичностi	"We recommend that parties engage in peaceful dialogue." [41]	"Прошу зауважити, що ми рекомендуємо сторонам залучитися до мирного дiалогу."

Переклад засобів мітігації з англійської на українську мову вимагає від перекладача глибокого розуміння культурних і лінгвістичних відмінностей між двома мовами. Англійська мова має ширший спектр модальних конструкцій та стилістичних елементів, які сприяють пом'якшенню риторики, особливо у дипломатичному та міжнародному дискурсі. Збереження відповідного тону в перекладі потребує не лише лексичних замінів, але й врахування культурних нюансів, що формують сприйняття висловлювання в українському контексті.

Основні стратегії перекладу включають адаптацію модальних дієслів, таких як "would", "might", "should", що надають висловлюванню гнучкості та невизначеності. Ці дієслова часто не мають прямих еквівалентів в українській, але українська мова дозволяє передати той самий ефект через умовний спосіб або додаткові конструкції, які знижують категоричність. Наприклад, модальне дієслово "would" у реченні "We would appreciate your assistance" може бути передане як "Ми були б вдячні за вашу допомогу", де умовний спосіб створює ввічливий, м'який тон.

Використання непрямих конструкцій також є важливою стратегією. Непрямі звернення, як-от "I was wondering if..." або "Could it be possible...", у перекладі на українську можуть включати частку "не" або запитувальні форми, які роблять прохання більш тактовним, наприклад, "Чи не могли б ви...". Такий підхід дозволяє зберегти дипломатичну природу висловлювання і уникнути прямого тиску на співрозмовника.

Додавання ввічливих виразів, таких як "будь ласка", "прошу", "ми вдячні", є універсальним способом пом'якшення риторики в українській мові. Це вносить теплоту і шанобливість у комунікацію, що особливо важливо в офіційних зверненнях. Ці додаткові елементи допомагають знизити відчуття імперативності в запитах або рекомендаціях.

Використання пом'якшувальних елементів, таких як "можливо", "напевно", "ймовірно", також допомагає перекладачеві передати тон розважливості й дипломатичної невизначеності. Англійські фрази, що містять "may" або "might", зберігають свою легкість і непевність в українському перекладі, що дозволяє уникнути надмірної прямоти.

Стратегії уникнення прямих зобов'язань та відповідальності включають використання безособових конструкцій і пасивних форм, які дозволяють уникнути категоричності та зберегти нейтральність висловлювання. Наприклад, англійське "It is recommended that..." може бути перекладене як "Рекомендується...", що дозволяє уникнути прив'язування відповідальності до конкретного суб'єкта.

Використання евфемізмів сприяє пом'якшенню конфліктного або чутливого змісту, замінюючи прямі слова на більш нейтральні. Наприклад, вираз "military intervention" може бути перекладений як "військове втручання", а "severe sanctions" — як "жорсткі санкції", що дозволяє зберегти формальність та відстороненість у тексті, знижуючи потенційне емоційне навантаження.

Ці стратегії перекладу сприяють не лише збереженню стилю оригіналу, але й забезпечують ефективну і дипломатичну комунікацію між учасниками дискурсу, зважаючи на культурні особливості українського мовного середовища. У результаті використання таких прийомів дозволяє зробити комунікацію ввічливою, нейтральною та шанобливою, що є важливим для зміцнення міжнародних відносин та підтримання діалогу у складних політичних ситуаціях.

Висновки до розділу 2

Аналіз застосування мітігації в англійській дискурсі допомоги Україні показав, що ця стратегія є ключовою у забезпеченні дипломатичного балансу та підтримки виваженої позиції в міжнародному середовищі. Пом'якшення, як показали приклади з виступів Джо Байдена, Урсулі фон дер Ляєн та Антоніу Гутерріша, істотно важливу роль у збереженні тонкої рівноваги між чіткою підтримкою України та забезпеченням збереження дипломатичних відносин з іншими державами. Використання модальних дієслів, умовних конструкцій та пасивних форм дозволяє політичним лідерам уникати категоричності, не зменшуючи при цьому підтримку сил.

Важливим результатом аналізу стало розуміння того, як мітігація уникнути надзвичайної ескалації риторики, яка могла призвести до конфліктів або дипломатичних розривів. Наприклад, фрази на кшталт “закликати всі сторони шукати дипломатичні рішення” у виступах американського президента або “вивчити всі можливі шляхи для миру” у пропозиціях генерального секретаря ООН створюють враження відкритості до мирового діалогу, зберігаючи при цьому непохитність позиції щодо допомоги Україні. Подібні засоби є також ефективними інструментами у заявках міжнародних організацій, таких як Європейський Союз та МВФ, де мовні конструкції на кшталт «готові до подальших кроків» і «вивчення варіантів» дозволяють уникнути негативної категоричності та залишають простір для подальших дипломатичних маневрів.

Мітігаційні стратегії, крім того, є незамінними ООН у гуманітарній сфері, особливо для організацій, які прагнуть зберегти нейтралітет у конфлікті, таких як та Червоний Хрест. Фрази типу "закликання всіх учасників надавати пріоритет гуманітарним міркуванням" дозволяє їм висловлювати критичні важливі заяви, не займаючись при цій відкритій політичній позиції. Це підтверджено про значення мітігації як

універсального різноманіття, яке дозволяє міжнародним організаціям і політичним лідерам підтримувати стабільність та ефективність у наданні допомоги.

Таким чином, мітігація є не лише інструментом короткострокової дипломатичної риторики, а й важливою частиною довгострокової стратегії допомоги Україні. У постконфліктний період вона допоможе забезпечити ефективний діалог між міжнародною спільнотою, донорами та Україною, підтримуючи реконструкцію та інтеграцію країни в глобальну спільноту.

РОЗДІЛ 3 ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ВІДТВОРЕННЯ МІТІГАЦІЙНИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ

3.1 Лінгвістичні особливості перекладу мітігації на прикладах з англомовних текстів

Лінгвістичні особливості пом'якшення у висловлюванні мають велике значення для підтримки дипломатичної риторики, що особливо важливо в умовах таких конфліктів, як війна в Україні. Політичні діячі використовують різні мовні засоби, які допомагають зберегти нейтральність, забезпечуючи баланс між рішучою підтримкою та обережністю у висловлюванні. Розглянемо основні риторичні стратегії мітігації, які застосовуються в англомовному політичному дискурсі, на прикладах з оригінальних текстів та їх перекладу.

Основні стратегії мітігації, що використовуються в промовах Джо Байдена і Ллойда Остіна, відображають тонкий підхід до формулювання висловлювань у дипломатичних цілях. Однією з найпоширеніших стратегій є використання модальних дієслів, таких як "might", "could", "would", які в англомовних висловлюваннях сприяють пом'якшенню прямих вимог і створюють відчуття можливості, а не зобов'язання. Наприклад, фраза "We might need to consider..." перекладається як "Можливо, нам варто розглянути...", що дозволяє висловити пропозицію без тиску чи зобов'язань. Такі конструкції допомагають уникнути рішучих формулювань, зберігаючи ввічливий та делікатний тон у зверненнях.

Додатково, умовний спосіб часто використовується для вираження певних побажань або пропозицій, не створюючи враження жорсткого наполягання. Наприклад, фраза "It would be beneficial if all parties could cooperate" перекладається як "Було б корисно, якби всі сторони могли співпрацювати". Така структура підкреслює бажаність співпраці, але не виглядає як вимога, що сприяє кращому сприйняттю з боку міжнародної спільноти.

Крім того, непрямі звернення, такі як "we encourage" чи "we hope", дозволяють висловити підтримку або побажання без прямої вимоги, що є ключовим у збереженні дипломатичного тону. Наприклад, "We encourage all parties to engage in dialogue" у перекладі звучить як "Ми заохочуємо всі сторони до діалогу", що пом'якшує посил і залишає простір для вибору. У таких формулюваннях проявляється стратегія уникнення гострих закликів, яка допомагає запобігти ескалації.

Евфемізми також відіграють важливу роль у мітігації, замінюючи гострі висловлювання на м'якші, більш нейтральні. Наприклад, замість "military intervention" можна використовувати "measures to ensure stability", що у перекладі звучить як "заходи для забезпечення стабільності". Це не тільки знижує напругу, а й сприяє формуванню позитивнішого іміджу висловлювання в контексті міжнародних відносин.

Модальні дієслова та умовний спосіб

У промовах Байдена та Остіна часто зустрічаються такі модальні дієслова, як "should", "might", "could", "would". У процесі перекладу важливо передати ті самі відтінки ввічливості й невизначеності, що властиві оригіналу. Наприклад, фраза Байдена "We should continue to support Ukraine as long as it takes" (Ми повинні підтримувати Україну, стільки, скільки буде потрібно) не лише висловлює намір, а й вказує на моральну зобов'язаність, при цьому зберігаючи можливість гнучкості. Перекладач передає цю тональність за допомогою українських умовних форм або пом'якшувальних часток, що дозволяє уникнути надмірної категоричності.

Фраза "We would like to emphasize the importance of continuous support for Ukraine" у промові Байдена також є прикладом використання мітігаційної стратегії через дієслово "would", яке вказує на побажання або ввічливу рекомендацію. Перекладаючи цю фразу українською, можна використати умовний спосіб ("ми хотіли б наголосити на важливості") або ввести фрази, що зберігають пом'якшувальну природу висловлювання,

наприклад, "було б доречно наголосити". Це дозволяє передати дипломатичність та уникнути прямої інструкції або вказівки [46].

Роберта Мецолла, президентка Європейського Парламенту, також активно застосовує мітігаційні стратегії, особливо у промовах, що стосуються європейської підтримки України. Зокрема, у виступах Мецолли прослідковується часте використання модальних дієслів "should," "must," "would," які знижують рівень категоричності й дають простір для дипломатичної гнучкості. Фрази, які використовує Мецолла, наприклад, "We must support Ukraine in its European path," [49] у перекладі як "Ми повинні підтримати Україну на її європейському шляху", водночас відображають як принциповість, так і стратегічне пом'якшення. Українською мовою цей посыл передається через конструкції, які зберігають відтінок дипломатичного зобов'язання, але не звучать як ультимативні вимоги.

Модальні дієслова, такі як "would" та "could," є ключовими у стратегії Мецолли для вираження підтримки й одночасного запобігання можливим протиріччям між союзниками. Наприклад, фраза "We would hope for a united response from all EU members" перекладається як "Ми б сподівалися на єдину відповідь від усіх членів ЄС." Такий варіант передає дипломатичність та залишає простір для різних точок зору в межах ЄС. В українському перекладі використовується умовний спосіб, що створює схожий ефект ввічливості й дипломатичної нейтральності.

Крім того, у виступах Мецолли можна помітити активне використання умовного способу для вираження побажань або рекомендацій. Наприклад, "It would be beneficial for all European states to support Ukraine" — "Було б корисно, якби всі європейські держави підтримали Україну." Таке формулювання дозволяє уникнути жорстких вимог, натомість акцентуючи увагу на колективних інтересах, що сприяє формуванню єдності всередині ЄС. Ці мовні конструкції також вказують на бажання Європарламенту

залишатися в межах дипломатичної мови та зберігати загальну солідарність серед союзників.

Важливо зазначити, що використання умовного способу та модальних дієслів Мецолою є стратегічним вибором, що допомагає уникати однозначних заяв, які могли б викликати напругу серед партнерів ЄС чи між Європою та іншими міжнародними гравцями. В її промовах фрази на кшталт "We might need to consider further measures" ("Нам, можливо, слід розглянути додаткові заходи") пом'якшують тональність і відкривають простір для подальшого обговорення.

Таким чином, мовні засоби мітігації, які використовуються Робертою Мецолою, Байденом і Остіном, є ефективним інструментом для створення підтримки України, збереження єдності між союзниками й забезпечення стабільності в міжнародному діалозі. Завдяки умовним конструкціям та модальним дієсловом політики можуть передавати важливі меседжі, зберігаючи при цьому дипломатичність та поміркованість, що має велике значення в умовах сучасних глобальних викликів.

Непрямі звернення та пасивні конструкції є особливо значущими в дипломатичній риторичі, оскільки вони дозволяють досягати певного ефекту м'якості та обачності у висловлюваннях. Такий підхід часто використовують політичні лідери, зокрема Байден і Остін, для формулювання пропозицій, які не перетворюються на пряму вимогу, а натомість виглядають як рекомендації або загальні побажання. Наприклад, фраза Остіна "It would be wise for all allies to consider additional support" (Було б розумно, якби всі союзники розглянули можливість додаткової підтримки) приховує імперативний характер пропозиції, пропонуючи її як неформальне колегіальне рішення. При перекладі українською мовою фраза зберігає м'якість у варіанті "Було б доцільно, якби всі союзники розглянули можливість додаткової підтримки", що допомагає уникати категоричності та не створює відчуття тиску.

Пасивні конструкції також сприяють зниженню акценту на особистій відповідальності, особливо в таких чутливих питаннях, як міжнародна підтримка чи заклики до санкцій. Наприклад, вислів Байдена "It is encouraged that diplomatic solutions be pursued" (Заохочується пошук дипломатичних рішень) застосовує пасивну форму, що дозволяє уникнути персоналізації та створює ефект колегіальної думки. Український переклад "Заохочується пошук дипломатичних рішень" передає цей самий ефект, роблячи вислів менш інструктивним і дозволяючи уникнути прямого звернення до певних суб'єктів міжнародної спільноти.

Важливо підкреслити, що в дипломатичному контексті пасивні конструкції відіграють роль інструменту для уникнення категоричних заяв. У промовах Байдена та інших політичних діячів такі конструкції часто вводяться в речення, де йдеться про очікування чи бажання, наприклад, "It is expected that cooperation will continue" (Очікується, що співпраця продовжиться). Переклад цієї фрази як "Очікується продовження співпраці" допомагає зберегти обережний тон висловлювання, не вказуючи на конкретні обов'язки чи відповідальних осіб.

Ще одним прикладом є вирази з використанням нейтральних, безособових пасивних конструкцій, які служать для створення дистанції між промовцем і змістом висловлювання. Наприклад, у фразі "It has been decided to increase support" (Було вирішено збільшити підтримку) не вказується, хто саме ухвалив це рішення, що дозволяє уникнути персоналізації та можливої відповідальності. В українській мові ця конструкція може бути перекладена як "Було ухвалено рішення про збільшення підтримки", що передає той самий відтінок невизначеності, знижуючи ризик негативного сприйняття.

Загалом, використання непрямих звернень та пасивних конструкцій у дипломатичному дискурсі дозволяє політичним діячам висловлювати підтримку або рекомендувати певні дії без прямого тиску на аудиторію. Це

забезпечує тон, який є водночас обережним та професійним, що дозволяє зберігати доброзичливі відносини між країнами, уникати загострення конфліктів та підтримувати відкритість до діалогу.

Президентка Європейського Парламенту Роберта Мецола також демонструє майстерність використання непрямих звернень та пасивних конструкцій, особливо у своїх промовах щодо підтримки України. Її висловлювання, наприклад, "The European Union remains committed to standing with Ukraine" (Європейський Союз залишається відданим підтримці України) використовує пасивну форму та підкреслює колегіальну позицію ЄС, а не особисту думку, що надає висловлюванню відчуття солідарності, але без імперативного тону. У перекладі на українську мову така фраза може бути передана як "Європейський Союз продовжує віддано підтримувати Україну," що зберігає тональність міжнародної єдності та підтримки без особистих зобов'язань конкретного лідера.

Мецола часто використовує такі висловлювання, як "It is essential that support remains unwavering" (Важливо, щоб підтримка залишалася незмінною). Це формулювання дає змогу уникнути персоніфікованих звернень, акцентуючи на важливості стабільності в підтримці України, без прямого звернення до окремих країн або урядів. При перекладі українською така конструкція може звучати як "Важливо, щоб підтримка залишалася стабільною," що не спричиняє тиску, але наголошує на важливості стабільної позиції союзників.

У своїй промові перед Верховною Радою України Мецола використовувала подібні пасивні конструкції, щоб підкреслити підтримку України з боку ЄС, але залишаючи простір для дипломатичного маневру. Фраза "Efforts have been made to facilitate Ukraine's integration into the EU" (Було докладено зусиль для сприяння інтеграції України в ЄС) демонструє дистанціювання, притаманне пасивній конструкції, при цьому передає зобов'язання ЄС, не роблячи риторично особистою. Українською ця фраза

може бути перекладена як "Було докладено зусиль для сприяння інтеграції України в ЄС," зберігаючи ввічливість та дипломатичну дистанцію.

Мецола також використовує формулювання, що наголошують на важливості дотримання європейських цінностей, зокрема у фразях на кшталт "It is crucial for Europe to stand united in support of freedom and democracy" (Для Європи важливо залишатися єдиною у підтримці свободи та демократії). Такі висловлювання є виразом колективної відповідальності ЄС перед своїми цінностями, водночас уникаючи прямого звернення до конкретних країн. Переклад українською мовою може бути переданий як "Для Європи важливо зберегти єдність у підтримці свободи та демократії," що підкреслює солідарність ЄС, але без імперативного тону.

Таким чином, Роберта Мецола вдало використовує непрямі звернення та пасивні конструкції для забезпечення обачного, дипломатичного тону у своїх виступах, особливо в контексті підтримки України. Це дозволяє їй висловлювати рішучу підтримку європейським цінностям і солідарність з Україною, не виходячи за рамки дипломатичної нейтральності та гнучкості. Її промови є взірцем балансу між виразом підтримки та урахуванням чутливих міжнародних відносин.

Евфемізми є надзвичайно важливими пом'якшувальними засобами в політичному дискурсі, особливо коли йдеться про такі делікатні теми, як війна, конфлікти та міжнародна безпека. У виступах лідерів, як-от Джо Байдена, Ллойда Остіна і Роберти Мецоли, евфемізми дозволяють не тільки знизити градус емоційної напруги, але й сформулювати позицію таким чином, щоб уникнути відкритої критики чи жорстких висловлювань щодо конкретних країн або політичних акторів.

Наприклад, Джо Байден у своїх виступах часто вживає фрази на кшталт "to protect democratic values" (захист демократичних цінностей) або "to restore peace and order" (відновлення миру та порядку) замість прямих згадок про агресію чи військові дії. У таких фразях простежується чітка

мета — уникнути обтяжливих чи надто драматичних слів, що можуть викликати негативні асоціації у слухачів, при цьому зберігаючи посил про підтримку і готовність до дій. Перекладаючи такі евфемізми українською, важливо зберегти їхню нейтральність, наприклад, перекладаючи "to protect democratic values" як "захист демократичних принципів" або "забезпечення демократичних стандартів", що знижує категоричність, не втрачаючи суть послання.

Роберта Мецола також демонструє вправне використання евфемізмів у своїх промовах, особливо коли йдеться про солідарність ЄС з Україною. Наприклад, у фразі "we must continue to support Ukraine in its path towards stability" (ми повинні продовжувати підтримувати Україну на шляху до стабільності) Мецола вказує на підтримку України, але не конкретизує, що саме це означає у військовому контексті, залишаючи висловлювання відкритим для різних інтерпретацій. Такий прийом дозволяє їй уникнути конкретики щодо військових дій і натомість підкреслити солідарність у більш дипломатичній формі. При перекладі українською, можна використовувати фрази на кшталт "підтримувати прагнення України до стабільності", що дозволяє зберегти м'якість і дипломатичність у висловленні.

У промовах Ллойда Остіна евфемізми часто слугують для уникнення прямого звернення до загрози з боку Росії, використовуючи натомість терміни на зразок "threats to global stability" (загрози глобальній стабільності) або "ensuring collective security" (забезпечення колективної безпеки), що дозволяє оминати прямі звинувачення та підтримати союзників у протистоянні агресору. Перекладаючи ці фрази українською, можна зберегти обтічний тон, наприклад, у перекладі "забезпечення колективної безпеки" або "усунення загроз для міжнародного порядку". Це дає змогу уникнути відвертої конфронтаційної риторики, залишаючи простір для дипломатії.

Евфемізми в цих промовах слугують важливим інструментом для маневрування у складних міжнародних ситуаціях, оскільки дозволяють зберігати чітку, але не надто різку позицію щодо конфліктних тем. Фрази на кшталт "support for sovereign decision-making" (підтримка суверенних рішень) часто зустрічаються у промовах політичних лідерів, що дозволяє виразити підтримку без прямого натяку на військове втручання. При перекладі важливо зберігати обтічну структуру, наприклад, "підтримка суверенних рішень" або "захист незалежності держави", що дозволяє залишатися у межах дипломатичної риторики, не порушуючи нейтральності.

Таким чином, евфемізми у промовах Байдена, Остіна і Мецолі допомагають формувати висловлювання, які є водночас рішучими й обачними. Використання таких мовних засобів дозволяє лідерам уникати загострення конфлікту, зберігаючи підтримку союзників, забезпечуючи стабільність у міжнародних відносинах та створюючи простір для подальших дипломатичних зусиль.

Використання цитат та історичних посилань у виступах політичних лідерів не тільки надає їхнім словам додаткової ваги, а й служить потужним інструментом для створення глибоких історичних паралелей, які підкреслюють серйозність поточної ситуації. Наприклад, коли міністр оборони США Ллойд Остін цитує Джона Кеннеді, виголошуючи слова "Let them come to Kyiv" ("Нехай приїдуть до Києва"), він не просто згадує історичний момент, а й проводить символічну паралель між боротьбою за свободу у Берліні під час холодної війни і нинішнім опором України проти агресії. Таким чином, цитата не тільки покликана нагадати про важливість незалежності, але й демонструє солідарність із сучасною Україною, порівнюючи її боротьбу з боротьбою демократичного світу за свободу і мир.

Переклад таких цитат вимагає не лише лінгвістичної точності, а й збереження емоційного та символічного контексту, оскільки вони формують в уяві аудиторії зв'язок між теперішніми подіями та знаковими моментами минулого. Наприклад, фраза Остіна "Let them come to Kyiv" у перекладі повинна зберегти ту ж впевненість і заклик до дії, який був у промові Кеннеді. Українською варто перекласти це як "Нехай прийдуть до Києва", що передає як впевненість, так і готовність України прийняти виклик, як це свого часу зробив Західний Берлін.

Президентка Європейського Парламенту Роберта Мецола у своїх промовах також часто звертається до історичних образів і цитат, підкреслюючи зв'язок України з європейською спільнотою. Наприклад, її вислови на кшталт "Europe will be stronger with Ukraine" ("Європа стане сильнішою з Україною") створюють паралель між сучасною ситуацією в Україні та моментом, коли країни Східної Європи долали шлях до Європейського Союзу після падіння «залізної завіси». Згадки про такі історичні події роблять її виступи не тільки емпатичними, але й додають відчуття спільного історичного досвіду. У перекладі важливо підкреслити цей європейський контекст, акцентуючи на словах, які передають ідею об'єднання Європи навколо цінностей свободи та незалежності, щоб створити в українській аудиторії відчуття приналежності до загальноєвропейської боротьби.

Цитати із промов великих політиків, як-от Вінстона Черчилля чи Рональда Рейгана, також є невід'ємною частиною виступів Байдена. Наприклад, фрази на кшталт "We will never surrender" ("Ми ніколи не здамося") або "resilience in the face of tyranny" ("стійкість перед обличчям тиранії") є прямими алюзіями на риторику воєнного часу, що свого часу мобілізувала народи на захист свободи. Такі слова одразу викликають у слухачів відчуття важливості моменту, історичності ситуації, яка потребує стійкості та мужності. У перекладі важливо дотримуватися урочистого тону

та передавати силу оригінального вислову, щоб зберегти відчуття єдності й рішучості. Наприклад, фраза "We will never surrender" може бути передана як "Ми ніколи не здамося перед ворогом", щоб підкреслити готовність до боротьби та підтримати мотивацію слухачів.

Історичні посилання у таких виступах додають глибини та багатозначності контексту, оскільки пов'язують минуле із теперішнім і вказують на спадковість цінностей свободи і демократії. Вони також надають лідерам можливість показати, що нинішня боротьба є частиною довгої історії протистояння агресорам і захисту прав людини. Враховуючи всі ці аспекти, перекладачі мають не лише зберігати зміст цитат, але й відтворювати той ефект емоційного впливу, який вони мають на оригінальну аудиторію, оскільки цей контекст часто є вирішальним для міжнародної підтримки й об'єднання слухачів навколо спільної ідеї.

Використання повторюваних структур у промовах політичних лідерів, таких як Джо Байден і Ллойд Остін, є важливим риторичним прийомом, який допомагає підсилити емоційний ефект і забезпечити чіткий акцент на ключових тезах. Цей метод дозволяє посилити вплив висловлювань і донести важливі сили до слухачів, особливо в таких складних і емоційно насичених темах, як підтримка України.

Наприклад, у промові Байдена зустрічається структура: "Ukraine is important to the security of the United States for four simple reasons" ("Україна важлива для безпеки США з чотирьох простих причин"). Такий підхід забезпечує логічний порядок викладу думок, допомагає виділити окремі аспекти і дає аудиторії чітке розуміння аргументів. При перекладі таких фраз важливо зберігати ритміку і повторюваність, що допомагає посилити емоційний вплив і підтримує чітку структурність повідомлення.

Ще один приклад використання повторюваних структур – це слова Остіна: "When someone asks what's at stake, tell them: sovereignty is at stake, freedom is at stake, justice is at stake" ("Коли хтось запитує, що стоїть на кону,

скажіть їм: на кону суверенітет, на кону свобода, на кону справедливість"). Повторення фрази "is at stake" акцентує увагу на важливості цих понять, створюючи драматичний ефект і підкреслюючи, що йдеться про фундаментальні цінності. У перекладі важливо зберегти цю повторювану структуру, щоб передати ту ж саму силу і значимість, яку має фраза в англійській версії.

Роберта Мецола також застосовує повторювані структури для створення емоційного зв'язку з аудиторією та підкреслення важливості моменту. Наприклад, у її зверненні: "We stand with Ukraine today, we stood with Ukraine yesterday, and we will stand with Ukraine tomorrow" ("Ми підтримуємо Україну сьогодні, підтримували її вчора і будемо підтримувати завтра"). Цей риторичний прийом створює ефект стійкості й незламності, демонструючи послідовну і довгострокову підтримку. У перекладі такі фрази зберігають свою силу, оскільки повторення тієї самої структури підсилює відчуття впевненості та стабільності.

Повторювані структури також допомагають формувати певний ритм і риторичку, що сприяє кращому запам'ятовуванню промов. Наприклад, Байден використовує фразу "We will continue to support Ukraine as long as it takes" ("Ми продовжимо підтримувати Україну, стільки, скільки буде потрібно"). Таке повторення створює чітке повідомлення про тривалу підтримку, і в перекладі важливо зберегти ту саму ритміку, щоб донести посил до аудиторії з максимальною ясністю.

Такі повторювані структури роблять промови не лише легкими для сприйняття, але й особливо ефективними, оскільки підкреслюють основні ідеї і викликають емоційний відгук у слухачів. У дипломатичному контексті цей риторичний прийом дозволяє зберегти увагу аудиторії на головних аспектах промови, роблячи меседжі більш чіткими і переконливими.

У промовах політичних лідерів, таких як Урсула фон дер Ляєн, Антоніу Гутерреш, Кіріакос Міцотакіс, Борис Джонсон та Роберта Мецола,

лексика солідарності та спільності відіграє важливу роль у формуванні єдиного фронту підтримки України. Їхні висловлювання не лише демонструють емпатію та підтримку, але й створюють відчуття глибокого зв'язку та єдності з Україною, особливо в контексті боротьби за спільні цінності, такі як свобода, мир і демократія.

Наприклад, Урсула фон дер Ляєн, Президентка Європейської Комісії, часто використовує у своїх виступах фрази на зразок "Europe stands with Ukraine" ("Європа стоїть на боці України") та "our collective strength" ("наша спільна сила"). Це підкреслює, що Україна є частиною європейської спільноти, яка підтримує її не лише словом, а й дією. У перекладі важливо зберігати значення таких висловів, адаптуючи їх як "Європа разом з Україною" або "наша об'єднана сила", що передає відчуття єдності і підтримки.

Генеральний секретар ООН Антоніу Гутерреш у своїх промовах часто використовує терміни на кшталт "global solidarity" ("глобальна солідарність") та "shared responsibility" ("спільна відповідальність"), акцентуючи на необхідності об'єднання світової спільноти у підтримці миру та справедливості. Наприклад, фраза "the international community must stand together to protect Ukraine's sovereignty" ("міжнародна спільнота повинна об'єднатися, щоб захистити суверенітет України") виражає прагнення до глобальної співпраці та підтримки. У перекладі така фраза може звучати як "міжнародна спільнота повинна діяти разом для захисту суверенітету України", підкреслюючи необхідність об'єднаних зусиль.

Кіріакос Міцотакіс, прем'єр-міністр Греції, також демонструє солідарність із Україною, використовуючи лексику на кшталт "common path for peace" ("спільний шлях до миру") та "brotherhood among nations" ("братерство між народами"). Його вислови "we share the same values and will fight for them together" ("ми поділяємо ті самі цінності і будемо боротися за них разом") апелюють до спільних принципів, які об'єднують Грецію та

Україну. При перекладі можна зберігати такий формат як "ми маємо спільні цінності і разом будемо їх захищати", що підкреслює єдність позицій.

Колишній прем'єр-міністр Великої Британії Борис Джонсон також використовував подібні риторичні прийоми, говорячи: "The UK will stand by Ukraine as long as necessary" ("Велика Британія стоятиме на боці України стільки, скільки буде потрібно"). Цей вислів формує відчуття надійності та довготривалої підтримки, що важливо для передачі послання про постійну підтримку. Переклад можна адаптувати як "Велика Британія буде поруч з Україною стільки, скільки потрібно", що зберігає впевненість і рішучість у підтримці.

Роберта Мецола, Президентка Європейського Парламенту, також активно застосовує лексику солідарності, використовуючи фрази на кшталт "our united support for Ukraine" ("наша об'єднана підтримка для України") та "shared future in Europe" ("спільне майбутнє в Європі"). Її слова "we are here for Ukraine, yesterday, today, and tomorrow" ("ми з Україною — вчора, сьогодні і завтра") створюють сильний емоційний посил і підкреслюють стійкість європейської підтримки. При перекладі збереження ритму та символічної єдності є важливим для збереження оригінальної емоційної сили.

Усі ці лідери, використовуючи лексику солідарності та спільності, створюють риторичну, яка не тільки формує емоційний зв'язок з українською аудиторією, але й передає чіткий меседж про міжнародну єдність і підтримку. Такі вислови стають символом спільного прагнення до захисту миру та свободи, а їх переклад потребує збереження емоційного тону та змісту, який наголошує на відданості принципам спільної відповідальності та підтримки України на міжнародному рівні.

Збереження дипломатичної нейтральності та гнучкості у перекладі висловлювань політичних лідерів є складним і багатоаспектним завданням, що вимагає особливої уваги до вибору мовних конструкцій, модальності та

стилістичних засобів. Дипломатична мова передбачає уникнення прямих звинувачень або категоричних висловлювань, натомість акцентуючи увагу на загальноприйнятих цінностях, таких як мир, свобода, співпраця та стабільність. Розглянемо на прикладах, як це досягається у виступах світових політичних діячів та як саме зберігати подібний тон у перекладі.

Роберта Мецола, президентка Європейського Парламенту, часто звертається до цінностей ЄС, таких як свобода, права людини та демократія. У своїх промовах вона підкреслює підтримку України, але робить це обережно, щоб не створити враження політичного тиску.

Оригінал: *"Європейський Союз завжди стоятиме на боці тих, хто бореться за свободу та справедливість. Ми з Україною в цьому тривалому шляху."*

Переклад: *"The European Union will always stand with those who fight for freedom and justice. We are with Ukraine on this long journey."*

Тут важливо зберегти відтінок підтримки та емпатії, який передається через "stand with those who fight for freedom and justice." Використання таких універсальних понять дозволяє не загострювати конфлікт і уникати конкретики, яка могла б інтерпретуватися як жорстка вимога до будь-якої зі сторін.

Джо Байден у своїх промовах щодо України часто використовує умовні конструкції, які знижують категоричність його висловлювань, залишаючи відкритими можливості для діалогу. Наприклад:

Оригінал: *"If Russia continues its aggression, we will have to consider further measures to support our allies and maintain stability."*

Переклад: *"Якщо Росія продовжить агресію, ми будемо змушені розглянути подальші заходи для підтримки наших союзників і збереження стабільності."*

Переклад зберігає умовну форму "Якщо Росія продовжить агресію", що дозволяє уникати прямої загрози і натомість робить висловлювання

дипломатичним. Це важливо для міжнародної комунікації, оскільки мова залишається відносно нейтральною і не загострює конфлікт.

У своїх промовах президентка Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн часто підкреслює єдність Європейського Союзу, уникаючи при цьому жорстких формулювань, які могли б спричинити розбіжності всередині ЄС або з іншими державами.

Оригінал: *"We stand united in our support for Ukraine, and we will continue to work together to bring peace and security to the region."*

Переклад: *"Ми стоїмо разом у підтримці України і продовжуватимемо працювати разом, щоб забезпечити мир і безпеку в регіоні."*

Фраза "stand united" (стояти разом) передає почуття єдності, зберігаючи нейтральний тон. Важливо, щоб переклад відображав цю ідею, підкреслюючи загальну підтримку без конкретних закликів до дії.

Ллойд Остін, міністр оборони США, використовує історичні посилання, щоб посилити підтримку України, не називаючи агресора безпосередньо. Це дозволяє створити сильний меседж, який не провокує, але передає важливість ситуації.

Оригінал: *"As Kennedy once said, 'Let them come to Berlin.' I say, let them come to Kyiv."*

Переклад: *"Як сказав колись Кеннеді: 'Нехай вони приїдуть до Берліна.' Я кажу: нехай приїдуть до Києва."*

Тут важливо зберегти історичне посилання та емоційну значущість цитати. Таке формулювання надає висловлюванню символічного значення, підкреслюючи зв'язок між минулими і теперішніми подіями, що підтримує нейтральність та дипломатичність.

Генеральний секретар ООН Антоніу Гутерреш використовує нейтральні висловлювання, спрямовані на уникнення конфронтації та збереження рівноваги.

Оригінал: *"We urge all parties to respect human rights and prioritize peace and stability for all people involved."*

Переклад: *"Ми закликаємо всі сторони поважати права людини та ставити на перше місце мир і стабільність для всіх залучених."*

У перекладі використовується формулювання "закликаємо всі сторони", яке передає рівність вимог до всіх учасників конфлікту, уникаючи звинувачень чи навантаження. Це зберігає нейтральний тон і гнучкість висловлювання.

Прем'єр-міністр Греції Кіріакос Міцотакіс наголошує на захисті прав людини, але робить це так, щоб уникнути прямого засудження окремих країн, що зберігає нейтральний тон.

Оригінал: *"We are committed to defending human rights globally and will support all efforts towards achieving lasting peace."*

Переклад: *"Ми зобов'язані захищати права людини у всьому світі та підтримувати всі зусилля для досягнення тривалого миру."*

Переклад таких висловів важливий для збереження дипломатичної нейтральності, оскільки він підкреслює загальну прихильність до захисту прав людини та миру, але без конкретного адресування певній державі або події. Таким чином, цей підхід дозволяє підтримати міжнародні цінності, зберігаючи дипломатичну гнучкість і збалансованість висловлювання.

Борис Джонсон, колишній прем'єр-міністр Великої Британії, відомий своєю риторикою підтримки України, яка часто має на меті мобілізувати союзників, але залишається дипломатичною та ненав'язливою.

Оригінал: *"We will continue to support Ukraine's right to self-defense and freedom, and we encourage others to do the same."*

Переклад: *"Ми продовжуватимемо підтримувати право України на самозахист і свободу, і заохочуємо інших чинити так само."*

У перекладі вираз "заохочуємо інших чинити так само" зберігає м'якість і дипломатичність оригіналу. Він не накладає жорстких вимог, але

натякає на бажану поведінку, що дозволяє уникати тиску на союзників. Це також створює відчуття спільної мети без прямого заклику до дії, який міг би бути сприйнятий як надмірно категоричний.

Політики часто використовують метафоричну лексику для створення відчуття єдності та стабільності. Урсула фон дер Ляєн, наприклад, порівнює Європу з єдиним домом, що додає емоційного зв'язку між країнами-членами та Україною.

Оригінал: *"Europe is our common home, and we must ensure that all parts of our home remain safe and secure."*

Переклад: *"Європа — це наш спільний дім, і ми повинні забезпечити безпеку всіх його частин."*

У цьому прикладі переклад повністю зберігає метафору "спільного дому", що посилює відчуття єдності між європейськими країнами та Україною. Метафора дозволяє обійти гострі питання та зосередитися на загальних цінностях, не вдаючись до прямих заяв про військову чи політичну підтримку.

Кожен із політичних лідерів, звертаючись до міжнародної аудиторії, зокрема української, зберігає універсальність свого меседжу, але важливо адаптувати його так, щоб він був однаково зрозумілий для українських слухачів. У перекладах варто зберігати лексичну та стилістичну гнучкість, додаючи ті нюанси, які дозволяють аудиторії відчути підтримку, не перевантажуючи висловлювання деталями, які могли б знизити ефект дипломатичної нейтральності.

Таким чином, збереження дипломатичної нейтральності та гнучкості у перекладі виступів світових політичних лідерів потребує комплексного підходу. Перекладач має ретельно добирати лексичні та граматичні засоби, що відображають тон оригіналу, зберігають емоційне забарвлення та підтримують ритм висловлювань. Лексика солідарності, умовний спосіб, метафори та історичні посилання у висловлюваннях політиків допомагають

підкреслити підтримку України, залишаючись у межах дипломатичної нейтральності. Це дозволяє зміцнити міжнародну підтримку та солідарність, не втрачаючи при цьому гнучкості у риторичі, що є важливим для збереження стабільності та згоди в рамках міжнародної співпраці.

Мітігаційні стратегії у виступах політичних лідерів відіграють вирішальну роль у підтримці дипломатичного тону й ефективної комунікації з міжнародною спільнотою. Лінгвістичні особливості англійського дискурсу на підтримку України вимагають від перекладачів не лише граматичної точності, але й глибокого розуміння контексту та комунікативних цілей виступу. Використання мітігаційних стратегій у політичних промовах дозволяє зберегти тон обережності й гнучкості, знижуючи ризик надмірної категоричності або загострення ситуації. Зокрема, при перекладі таких промов важливо враховувати культурні та соціальні аспекти мовної взаємодії, адаптуючи специфічні конструкції, що використовуються для пом'якшення і зниження напруженості.

Англійська мова часто використовує граматичні й лексичні засоби для вираження певної невизначеності або уникнення прямого вираження дії, що сприяє збереженню дипломатичної відстані між сторонами. Наприклад, у висловлюваннях типу "It is recommended that further measures be taken" акцент робиться не на конкретних учасниках, а на загальній рекомендації, що дозволяє уникнути звинувачень або безпосереднього заклику до дії. Перекладачам важливо передавати такі конструкції українською мовою з використанням пасивного стану або безособових форм, що допомагає зберігати відчуття нейтральності та обережності.

Культурні алюзії та історичні паралелі, що часто використовуються в англомовних промовах для підсилення риторики, також потребують делікатного підходу при перекладі. Іноземні політики, наприклад, активно звертаються до спільних демократичних цінностей, підкреслюючи історичні аспекти боротьби за свободу. У промовах звучать фрази на

кшталт "to ensure the survival of a free nation" (щоб забезпечити виживання вільної нації), що акцентують на високій місії захисту демократії. При перекладі такі культурно значущі елементи можуть бути передані через фрази на зразок "боротьба за незалежність" або "збереження демократичних цінностей", що зберігає відтінок загальнолюдської цінності і підсилює емоційний вплив.

Політичні лідери в англomовному дискурсі часто використовують метафори як засіб посилення висловлювань і залучення аудиторії до спільного бачення. Наприклад, вираз "to stand as a bulwark against aggression" (стояти як бастіон проти агресії) у контексті війни в Україні має надзвичайно потужний символічний зміст. Переклад подібних метафоричних висловів вимагає від перекладача збереження образності, яка апелює до аудиторії, та створення аналогічного емоційного ефекту. Для української мови така метафора може звучати як "стояти як захисний мур проти агресії", що збереже силу та символіку висловлювання.

Важливим елементом мітігаційної стратегії в промовах є вираз солідарності з використанням лексики, що підкреслює підтримку, але уникає прямого конфлікту або жорстких тверджень. Вирази, які використовує Байден, на кшталт "we will continue to support" (ми продовжимо підтримувати) або "we stand together in our efforts" (ми стоїмо разом у наших зусиллях), демонструють співпрацю та послідовність у діях. При перекладі такі фрази можна адаптувати з використанням українських еквівалентів, таких як "ми разом підтримуємо" або "ми об'єднані у наших зусиллях", що передає ідею єдності, не вдаючись до більш загрозливої риторики.

Перекладач відіграє важливу роль у процесі збереження міжкультурного діалогу та підтримки комунікативного балансу. Оскільки мітігація виконує функцію зниження напруженості та забезпечення дипломатичної обережності, правильна адаптація засобів мітігації є

вирішальною для ефективного міжкультурного спілкування. Передача цієї обережності та дипломатичності у висловлюваннях від політичних лідерів США в українському контексті дозволяє не лише забезпечити належне розуміння, а й підтримати відчуття солідарності та взаємної поваги, що є основою міжнародного співробітництва в умовах конфлікту.

Отже, переклад засобів мітігації з англійської на українську мову є складним лінгвістичним і культурним завданням, яке вимагає високого рівня уваги до деталей і розуміння комунікативних цілей оригіналу. Застосування різних мітігаційних стратегій, включаючи модальні дієслова, умовний спосіб, непрямі звернення, евфемізми та метафори, дозволяє зберегти дипломатичний тон і підтримувати належний рівень комунікації між сторонами. Перекладач, як культурний медіатор, забезпечує не тільки точність, а й адаптацію змісту до українського контексту, що сприяє підтримці відкритого діалогу та взаєморозуміння.

3.2 Вплив контексту на переклад засобів мітігації

Контекст, в якому здійснюється переклад політичних висловлювань, відіграє ключову роль у виборі засобів мітігації, оскільки забезпечує точність, відповідність ситуації та вплив на аудиторію. Політичні висловлювання часто супроводжуються унікальними культурними, історичними й соціальними аспектами, і збереження цих контекстуальних особливостей є важливим для правильного передання значень. За допомогою перекладу, спрямованого на збереження нейтральності й обережності, вдається уникати провокацій та підтримувати відповідний дипломатичний тон. Розглянемо детально, як контекст впливає на вибір мітігаційних стратегій і адаптацію ключових висловлювань, посилаючись на промови відомих політичних лідерів.

Одним із важливих засобів мітігації є модальні дієслова та умовний спосіб, що дозволяють формулювати висловлювання, які передають

позицію м'яко, без категоричності. Модальні дієслова, як от "should", "might", "could", "would" в англійських текстах, додають тон обережності, який перекладач має зберегти для належного передання інтонації та мети політичного висловлювання.

Приклад: *"We should continue to support Ukraine as long as it takes"* (Ми повинні підтримувати Україну, стільки, скільки буде потрібно). У цьому випадку модальне дієслово "should" передає не наказ, а побажання або навіть рекомендацію, яка дозволяє уникнути жорсткості. При перекладі на українську мову важливо зберегти ці нюанси, використовуючи умовний спосіб або дієслова, що не мають зобов'язувального характеру, як-от "слід підтримувати". Така форма забезпечує дипломатичність і зберігає відчуття солідарності, не нав'язуючи чіткої інструкції.

Інший приклад: у виступах Бориса Джонсона часто зустрічається вираз: *"We would like to emphasize the importance of continuous support for Ukraine"* (Ми хотіли б наголосити на важливості постійної підтримки України). Використання умовного дієслова "would like" дозволяє уникнути прямої вказівки, залишаючи простір для обдумування. У перекладі фраза може звучати як "Ми хотіли б наголосити на важливості", або "Можна було б відзначити", що дозволяє зберегти баланс між ввічливістю і м'якістю без втрати змісту.

Евфемізми часто використовуються для згладжування різких заяв та підсилення обережності. Вони забезпечують можливість говорити про складні й конфліктні питання, зберігаючи при цьому нейтральний тон, що є важливим для збереження дипломатичного контексту. Наприклад, у виступах Джо Байдена й Ллойда Остіна вживання таких евфемізмів, як *"to ensure security and stability"* (забезпечення безпеки та стабільності) дозволяє уникнути прямої вказівки на військові дії.

Приклад: *"Military intervention may be required"* (Можливе військове втручання). У перекладі "може виникнути потреба у застосуванні

військових заходів" зберігає евфемізм, пом'якшуючи гостроту, але водночас передає смислову цілісність. Це дозволяє говорити про складні теми без прямої конфронтації, що особливо важливо для української аудиторії, яка очікує розуміння та підтримки.

Евфемізми в політичних висловлюваннях Урсули фон дер Ляєн також спрямовані на підсилення підтримки, але без створення напруженості. Наприклад, вирази на кшталт *"building a stronger partnership"* (створення міцнішого партнерства) підкреслюють солідарність без вказівки на конкретні політичні зобов'язання. Це дозволяє перекладачам адаптувати подібні вирази так, щоб зберегти акцент на співпраці, не нав'язуючи конкретних дій.

Непрямі звернення та пасивні конструкції є ще однією важливою мітігаційною стратегією, що дозволяє уникати прямолінійних тверджень. Їх використання дозволяє політикам висловлювати підтримку або заклики до дії без створення відчуття тиску.

Приклад: у промові Джо Байдена використано фразу: *"It is hoped that all nations will support Ukraine"* (Є надія, що всі країни підтримають Україну). Це звернення у пасивній формі дозволяє уникнути прямого заклику, а отже, не накладає жорстких вимог до країн-партнерів. Український переклад зберігає той самий нейтральний тон і може звучати як "є надія, що всі країни підтримають Україну". Такий підхід сприяє збереженню гнучкості, дозволяючи уникнути тиску на інших учасників міжнародної спільноти.

Аналогічно у виступах Антоніу Гутерреша, Генерального секретаря ООН, часто зустрічається пасивна конструкція *"It is requested that further support be evaluated"* (Пропонується розглянути можливість подальшої підтримки). У перекладі ця фраза може бути адаптована як "пропонується розглянути подальшу підтримку", що підкреслює бажану дію, але не диктує її, дозволяючи аудиторії прийняти власне рішення.

Історичні посилання в риторичі політичних лідерів, таких як Джо Байден та Урсула фон дер Ляєн, додають ваги й значущості промовам, підкреслюючи зв'язок теперішніх подій із важливими історичними моментами. Це створює сильний емоційний резонанс і підсилює відчуття відповідальності.

Приклад: Ллойд Остін використовує цитату Джона Кеннеді: *"I say to them: let them come to Kyiv"* (Я скажу їм: нехай приїдуть до Києва). Це історичне посилання на слова Кеннеді про Берлін створює сильний символічний зв'язок, нагадуючи про минулі конфлікти та підтримку свободи. При перекладі важливо зберегти цей символізм, передавши його так, щоб українські слухачі зрозуміли паралель і відчули підтримку.

Лексика, яка акцентує на солідарності, є важливою частиною риторики підтримки. Наприклад, Байден часто використовує вирази *"we stand together"* (ми стоїмо разом) або *"our shared commitment"* (наше спільне зобов'язання), щоб підкреслити єдність з Україною. У перекладі важливо передавати ці вирази як "ми разом підтримуємо" або "наше спільне зобов'язання", зберігаючи акцент на солідарності.

Ці висловлювання підтримують відчуття єдності серед країн-партнерів і формують впевненість у спільних зусиллях. Для української аудиторії це є важливим сигналом, оскільки він демонструє не лише підтримку, а й визнання її боротьби як частини глобального руху за мир і безпеку.

Політики часто використовують повторювані структури для підсилення емоційного впливу і підкреслення ключових тез у своїх виступах. Це дозволяє створити відчуття ритмічності та акцентувати увагу на важливих повідомленнях, що значно впливає на слухачів.

Наприклад, Джо Байден використовує таку структуру: *"Ukraine is important to the security of the United States for four simple reasons"* (Україна важлива для безпеки Сполучених Штатів з чотирьох простих причин).

Подібне формулювання не лише чітко окреслює аргументи, але й за рахунок повторюваності акцентує увагу на критичній важливості теми. У перекладі варто зберегти чітку структуру і повторюваність, передавши цей вислів як "Україна важлива для безпеки Сполучених Штатів з чотирьох основних причин". Це дозволяє українській аудиторії швидко сприйняти аргументи, акцентуючи увагу на ключових меседжах.

Подібні повторювані структури часто зустрічаються в промовах Роберти Мецоли, де підсилюється меседж підтримки України та заклик до єдності. Наприклад, її висловлювання *"We were with you then, we are with you now, and we will be with you for as long as it takes"* (Ми були з вами тоді, ми з вами зараз, і ми будемо з вами стільки, скільки потрібно) має ритмічну структуру, що створює сильний емоційний ефект. У перекладі необхідно зберегти цю повторюваність, щоб підкреслити непохитність підтримки: "Ми були з вами тоді, ми з вами зараз і ми будемо з вами стільки, скільки потрібно". Це допомагає аудиторії відчутти послідовність та надійність партнерів.

Подібну ритмічність застосовує і Антоніу Гутерреш, Генеральний секретар ООН, особливо у фразах, що стосуються принципів захисту прав людини та миру. Вирази на кшталт *"we fight for justice, we fight for peace, we fight for the dignity of every human being"* (ми боремося за справедливість, ми боремося за мир, ми боремося за гідність кожної людини) підсилюють емоційний вплив і надають урочистості промові. При перекладі збереження цієї повторюваної структури дозволяє українським слухачам відчутти важливість висловлюваного, як-от "ми боремося за справедливість, ми боремося за мир, ми боремося за гідність кожної людини".

Повторювані структури є ефективним засобом риторики, що забезпечує запам'ятовуваність та емоційну силу висловлювання. При перекладі політичних промов важливо зберегти такі структури, щоб українська аудиторія могла повністю зрозуміти інтенсивність і серйозність

позиції міжнародних партнерів. Це також підтримує атмосферу впевненості та демонструє послідовність і непохитність намірів, що є надзвичайно важливим у сучасних міжнародних відносинах, особливо в контексті конфлікту.

У розглянутих прикладах ми можемо побачити, як контекст, історичні й культурні особливості, дипломатичні аспекти та емоційні акценти впливають на переклад засобів мітігації в політичному дискурсі. Важливо, що такі мовні засоби, як умовний спосіб, евфемізми та ритмічні структури, забезпечують можливість зберігати нейтральність і гнучкість у висловлюваннях, що є критичним у перекладі політичного дискурсу. Такі засоби не лише точно передають зміст, а й відображають особливу інтонацію, відтінки емоцій, які дають можливість українській аудиторії не просто почути промови міжнародних лідерів, але й глибше відчуття значущість цих слів у конкретному історичному та культурному контексті.

Наприклад, посилання на історичні події або промови відомих політиків підсилює символічну вагу висловлювань. Коли Байден цитує Джона Кеннеді, говорячи "let them come to Kyiv", це не просто демонстрація риторичної техніки, а спосіб закріпити відчуття глобальної підтримки України, порівнюючи її боротьбу із захистом демократичних цінностей у часи холодної війни. Ця цитата створює потужну емоційну прив'язку, і для української аудиторії таке формулювання стає закликом до єднання з країнами, що підтримують свободу і незалежність. У перекладі збереження цієї історичної паралелі допомагає поглибити відчуття солідарності й підкреслити готовність до співпраці в боротьбі за справедливість.

Евфемізми, як інший важливий інструмент мітігації, використовуються для зниження напруги в конфліктних висловлюваннях і збереження дипломатичності. У промовах Остіна та Гутерреша евфемізми на зразок "to ensure security and stability" (забезпечення безпеки та стабільності) дозволяють уникати прямих згадок про військові дії, що

зменшує ризик загострення міжнародної напруги. Цей мовний засіб дозволяє політикам чітко виражати підтримку Україні, але водночас підтримувати дипломатичну гнучкість. При перекладі важливо враховувати пом'якшувальний характер евфемізмів, наприклад, використовуючи нейтральні звороти, що дозволяє зберегти інтонацію підтримки без надмірного акценту на агресії чи конфлікті.

Повторювані структури у виступах таких політичних лідерів, як Роберта Мецола, Кіріакос Міцотакіс та Урсула фон дер Ляєн, посилюють емоційний ефект і допомагають наголосити на ключових тезах, таких як солідарність та спільна боротьба. Коли Мецола каже: "We were with you then, we are with you now, and we will be with you for as long as it takes" (Ми були з вами тоді, ми з вами зараз і будемо з вами стільки, скільки потрібно), її висловлювання набуває символічного значення непохитної підтримки. Повторення структури "we are with you" підсилює відчуття надійного партнерства. Переклад таких виразів повинен зберігати чітку ритмічність, щоб акцентувати на важливості цього повідомлення, створюючи відчуття єдності та довіри в українській аудиторії.

Окрім того, нейтральність і гнучкість у перекладі є критичними при передачі меседжів солідарності та взаємної підтримки. Використання виразів на кшталт "our shared commitment" (наше спільне зобов'язання) або "we stand together" (ми стоїмо разом) у промовах таких лідерів, як Антоніу Гутерреш та Борис Джонсон, підкреслює об'єднання зусиль на глобальному рівні. Це створює ефект колективного прагнення до миру та підтримки суверенітету України. У перекладі на українську важливо передати не лише зміст, але й значення цих фраз, адаптуючи їх як "наше спільне зобов'язання" або "ми разом підтримуємо", щоб зберегти цінність солідарності, яку несуть ці вислови.

Таким чином, врахування всіх цих аспектів при перекладі допомагає зберегти основну функцію засобів мітігації — підтримку дипломатичної

нейтральності та гнучкості. Такі підходи є особливо важливими в міжнародному політичному контексті, де кожне слово і кожна інтонація може вплинути на відносини між державами та сприйняття аудиторії. Вони допомагають не лише зберегти нейтральний тон, але й створити атмосферу єдності та розуміння, що є основою ефективної міжнародної підтримки України.

Висновки до розділу 3

У третьому розділі було проаналізовано засоби мітігації, які політичні лідери застосовують у своїх висловлюваннях на підтримку України, і особливості їх перекладу українською мовою. Виявлено, що контекст, історичні й культурні особливості, дипломатичні аспекти та емоційні акценти суттєво впливають на вибір перекладацьких стратегій, які сприяють збереженню змісту й інтонацій оригінальних висловлювань, створюючи при цьому необхідну емоційну глибину для української аудиторії.

Однією з ключових стратегій мітігації є використання умовного способу й модальних дієслів, що дозволяє виразити підтримку, не переходячи на жорстку риторику або прямі вказівки. При перекладі модальні дієслова, такі як "should", "might", "could", "would", передаються через обережні звороти та умовний спосіб українською мовою. Це допомагає зберігати дипломатичну нейтральність, демонструючи рішучість підтримки без тиску на інші держави та міжнародну спільноту.

Евфемізми, зокрема фрази на кшталт "to ensure security and stability" замість згадок про "military intervention", відіграють важливу роль у підтримці обережності у висловлюваннях. У перекладах такі евфемізми дозволяють уникати згущення негативних відтінків, залишаючи меседж достатньо загальним і дипломатично прийнятним для міжнародної спільноти.

Непрямі звернення та пасивні конструкції також дозволяють виражати підтримку чи рекомендації, не створюючи відчуття прямого тиску. Наприклад, фрази на кшталт "It is hoped that all nations will support Ukraine" (Є надія, що всі країни підтримають Україну) в українському перекладі передаються із збереженням м'якого тону. Це допомагає зберегти гнучкість меседжу та уникати загострень у стосунках з різними сторонами.

Використання історичних посилань, таких як цитати з промови Джона Кеннеді, дозволяє посилити риторичну підтримку України, підкреслюючи символічний зв'язок між теперішніми подіями та знаковими історичними моментами. У перекладі таких висловлювань важливо зберегти цей емоційний і символічний підтекст, щоб українські слухачі відчували надійну міжнародну підтримку.

Повторювані структури, які підсилюють емоційний ефект і акцентують увагу на важливих аспектах, допомагають створювати чітке повідомлення, що добре запам'ятовується. Для української аудиторії збереження таких структур забезпечує інтенсивність та стабільність підтримки, що підвищує ефективність комунікації.

Загалом, переклад мітігаційних засобів вимагає особливої уваги до збереження дипломатичної нейтральності та гнучкості. Підхід до перекладу висловлювань на підтримку України вимагає ретельного підбору мовних засобів для відображення тональності, ритму й культурного контексту оригіналу, що дозволяє зберегти довіру і підкреслити солідарність з українською аудиторією.

ВИСНОВКИ

Дослідження засобів мітігації в англійськомовному дискурсі допомоги Україні та їх відтворення в українських перекладах дозволяє виявити особливості риторики, орієнтованої на підтримку, яка має вагоме значення для міжнародної спільноти. Політичний дискурс, спрямований на підтримку України, будується на ряді лінгвістичних стратегій, що мають на меті не лише повідомити про солідарність і надання допомоги, але й зберегти дипломатичну нейтральність і відповідність етичним стандартам. Засоби мітігації у такому дискурсі — це не лише інструмент для створення позитивного і водночас дипломатичного тону, але й потужний засіб для побудови тривалих і стабільних міжнародних відносин. За результатами дослідження можна зробити кілька ключових висновків, які стосуються теоретичних та практичних аспектів використання та перекладу мітігаційних стратегій у контексті міжнародної допомоги Україні.

1. Мітігація, як мовленнєвий прийом, забезпечує пом'якшення висловлювань у ситуаціях, де пряма риторика може створити ризики для дипломатичних відносин. На основі аналізу літератури було встановлено, що мітігація має ряд важливих функцій у політичному дискурсі, серед яких — зниження напруги, уникнення конфронтації, створення відчуття колективної відповідальності та підтримки. В умовах війни, особливо на тлі широкої міжнародної підтримки України, ці функції набувають особливого значення, оскільки дозволяють політичним лідерам виразити підтримку Україні, не створюючи водночас жорсткого тиску на міжнародну аудиторію.

Аналіз також показав, що мітігація виступає невід'ємним елементом міжнародної дипломатії, що обумовлює обережність у висловлюваннях і акцент на кооперацію. У цьому аспекті засоби мітігації слугують інструментами для побудови й підтримки довготривалих партнерських відносин між країнами, що є особливо важливим для України на сучасному

етапі. Такі засоби, як модальні дієслова, умовний спосіб, непрямі звернення й евфемізми, дозволяють уникнути прямої критики, зберігаючи водночас підтримку та акцентуючи увагу на загальнолюдських цінностях, що є важливими для міжнародного дискурсу.

2. На основі аналізу промов політичних лідерів і висловлювань представників міжнародних організацій, що стосуються підтримки України, можна зробити висновок, що основними стратегіями мітігації є використання модальних дієслів, умовного способу, непрямих звернень та евфемізмів. Модальні дієслова, такі як "should", "might", "could", виступають засобом, що дозволяє висловити рішучість і підтримку без надмірної категоричності. Умовний спосіб також забезпечує м'якість у висловлюваннях, особливо коли йдеться про рекомендації або заклики до дії. Непрямі звернення дозволяють створити відчуття підтримки без прямої вказівки, тоді як евфемізми допомагають уникнути згущення негативних відтінків, що є важливим для збереження позитивного іміджу країни-донора. Крім того, часте використання повторюваних структур, історичних паралелей і метафоричних висловлювань посилює емоційний ефект промов, дозволяючи передати складні ідеї більш доступною та символічною мовою. Особливо це стосується таких висловлювань, як "we stand together" або "our shared commitment", які підкреслюють єдність між Україною та її міжнародними партнерами. Ці висловлювання відіграють важливу роль у формуванні риторики солідарності, що є ключовим елементом міжнародного дискурсу допомоги Україні.

3. Переклад засобів мітігації в українських текстах потребує особливого підходу, оскільки важливо не лише передати зміст, але й зберегти нейтральність, гнучкість та емоційний ефект, які присутні в оригінальних англомовних висловлюваннях. Особливістю перекладу засобів мітігації є необхідність збереження м'якості висловлювання, особливо коли йдеться про політичні або військові питання.

Так, при перекладі англійських модальних дієслів "should", "would", "might" використовується умовний спосіб та обережні звороти, що дозволяє уникнути прямолінійності й підтримати дипломатичний тон. Евфемізми, які часто зустрічаються в англомовному дискурсі на підтримку України, перекладаються з акцентом на нейтральні вислови, які знижують гостроту теми. Наприклад, терміни на кшталт "military intervention" можуть бути перекладені як "військові заходи", що дозволяє зберегти значення без надмірного акценту на військовому аспекті.

Історичні паралелі та метафори також потребують уваги при перекладі, оскільки важливо зберегти символічний ефект висловлювань, який сприяє формуванню почуття солідарності. Використання метафор на кшталт "bulwark against aggression" або історичних посилань на минулі конфлікти, такі як цитата Джона Кеннеді "let them come to Kyiv", створює зв'язок із минулим і нагадує аудиторії про цінності демократії. При перекладі важливо відтворювати ці історичні посилання, забезпечуючи збереження емоційного відгуку в українській аудиторії.

4. Контекст, у якому здійснюється переклад політичних висловлювань, є ключовим фактором, що впливає на вибір засобів мітігації. Зважаючи на політичний та культурний контекст, українські перекладачі адаптують певні елементи оригіналу з метою збереження відповідності українській аудиторії. Під час перекладу промов, у яких розглядаються питання міжнародної підтримки України, збереження тональності є важливим завданням, оскільки вона впливає на сприйняття висловлювань в українському суспільстві.

Адаптація таких засобів, як непрямі звернення та пасивні конструкції, дозволяє українському перекладачеві створити відчуття колективного обов'язку без тиску. Наприклад, фраза "It is hoped that all nations will support Ukraine" може бути перекладена як "є надія, що всі країни підтримають Україну", що зберігає нейтральний тон. Таким чином, збереження

контекстуальних аспектів дозволяє передати меседж із максимальною чіткістю і водночас підсилює підтримку з боку міжнародної спільноти.

5. Переклад засобів мітігації з англійської на українську мову має значний вплив на створення загального тонального й змістового простору, в якому сприймається міжнародна підтримка України. Ефективна адаптація таких засобів сприяє досягненню дипломатичної гнучкості й послідовності, що є важливим у контексті сучасної політичної ситуації. Правильний переклад допомагає зберегти дипломатичну нейтральність, дозволяючи іноземним політичним лідерам передавати меседж підтримки України, не порушуючи етичних норм і зберігаючи баланс між підтримкою і пом'якшенням можливої конфронтації. Це особливо важливо в умовах глобальної політичної сцени, де надмірна категоричність або прямолінійність у висловлюваннях можуть призвести до небажаних реакцій з боку інших держав.

Завдяки адаптації засобів мітігації українські переклади можуть відображати не лише зміст, а й тональність оригіналу, підкреслюючи солідарність, але й дозволяючи залишатися в межах дипломатичної нейтральності. Такий підхід є ключовим для підвищення підтримки України на міжнародній арені, оскільки дозволяє демонструвати єдність без необхідності вводити риторичку, яка може бути інтерпретована як надмірно конфліктна.

6. За результатами дослідження можна надати ряд рекомендацій для українських перекладачів, які працюють з політичним дискурсом міжнародної підтримки України. По-перше, необхідно звертати особливу увагу на збереження тональності оригіналу. Наприклад, у випадках, коли англійські лідери використовують умовний спосіб або модальні дієслова для пом'якшення своїх заяв, перекладач повинен адаптувати ці елементи до української мови так, щоб не порушити баланс між твердим наміром та дипломатичною обережністю.

По-друге, перекладачам рекомендується використовувати евфемізми та непрямі звернення, коли це доречно, щоб уникнути жорсткості у висловлюваннях про військову підтримку або політичний тиск. Це дозволить зберегти відчуття солідарності, не втрачаючи при цьому нейтральності, яка є важливою для збереження позитивного іміджу країни та сприяння довірливим відносинам з міжнародними партнерами.

По-третє, варто акцентувати на повторюваних структурах і метафорах, які створюють ефект ритмічності і підсилюють емоційний вплив. Наприклад, фрази на зразок "we stand with Ukraine" можуть бути передані так, щоб зберегти їхню ритмічність та емоційний ефект, що допомагає українській аудиторії відчувати підтримку як постійну та непохитну. Це важливо, оскільки така риторика допомагає посилити віру у відданість міжнародних партнерів у підтримці України.

7. У перспективі, подальші дослідження можуть бути зосереджені на аналізі мітігаційних стратегій у ширшому міжнародному контексті, включаючи переклад політичних висловлювань інших мов та культур, зокрема, європейських і азійських держав. Різні культурні традиції та підходи до дипломатії можуть відрізнятися, що створює потребу у врахуванні культурних особливостей при перекладі. Дослідження таких відмінностей дозволить ще глибше зрозуміти, як мітігація може служити для зміцнення підтримки України в умовах глобального конфлікту, зокрема через адаптацію риторики під конкретну аудиторію та культурний контекст.

Також важливо розвивати підходи до використання засобів мітігації у перекладах мас-медійного дискурсу та в інформаційній підтримці України, оскільки це забезпечує ефективний інформаційний захист та формує позитивний імідж країни. Ефективна робота з мітігацією в мас-медіа здатна значно підвищити рівень міжнародної підтримки та сприяти формуванню більш позитивного і адекватного сприйняття України у світі.

Отже, дослідження засобів мітігації в англійськомовному дискурсі допомоги Україні та їх адаптація в українських перекладах підтверджує, що мітігаційні стратегії є важливим інструментом для збереження дипломатичної нейтральності, гнучкості та підтримки позитивного іміджу України. Модальні дієслова, умовний спосіб, евфемізми, непрямі звернення, історичні паралелі, метафори та повторювані структури допомагають створити багат шаровий і збалансований політичний дискурс, що відображає складні міждержавні відносини і сприяє міжнародній підтримці.

З огляду на зростаюче значення дипломатичної риторики у підтримці України, необхідно не лише аналізувати, але й вдосконалювати підходи до перекладу засобів мітігації. Це дасть змогу не тільки зміцнити міжнародну підтримку України, а й поглибити співпрацю з міжнародними партнерами в умовах глобальних викликів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Caffi, C. (2006). Mitigation. In: K. Brown (Ed.), *Encyclopedia of Language and Linguistics* (pp. 171-175). Elsevier.
2. Caffi, C. (2007). *Mitigation*. Amsterdam: Elsevier.
3. Fraser, B. (1980). Conversational mitigation. *Journal of Pragmatics*, 4(4), 341-350.
4. Holmes, J. (1984). Modifying illocutionary force. *Journal of Pragmatics*, 8(3), 345-365.
5. Kravchenko, N., Vilenskij, S., & Yudenko, O. (2022). Deictic mitigation vs. Commissive acts in political interview (based on the modern European discourse of aid to Ukraine). *Bulletin of Alfred Nobel University. Series "Philological Sciences,"* Vol. 2, no. 44, 193-200.
<https://phil.duan.edu.ua/images/PDF/2022/2/16.pdf>
6. Kravchenko, N., Yudenko, O., Zhykharieva, O., & Kryknitska, I. (2023). The Topos of "Precaution" in the German Discourse on Assistance to Ukraine: Iconic Reproduction through Linguistics and Pragmatics, 31(3), 1272–1302.
<http://periodicos.letras.ufmg.br/index.php/relin/article/view/26940>
7. Langner, M. (1994). *Zur kommunikativen Funktion von Abschwachungen: Pragma-und soziolinguistische Untersuchungen*. Mtinster: Nodus-Publ.
8. Leech, G. (2014). *The Pragmatics of Politeness*. Oxford University Press.
9. Деде, Ю. В. (2020). Мітігація vs негативна ввічливість (на матеріалі англomовного художнього дискурсу). *Записки з романо-германської філології*, (1(44)), 107-115.
10. Деде, Ю. В. (2022). Мітігативні стратегії обіцянки та прохання в англomовному художньому дискурсі. *Мова*, (37), 84-89.

11. Kravchenko, N., Prokopchuk, M., Pozhar, A., Rozhkov, Y., & Kozyarevych-Zozulya, L. (2022). Illocutionary Pragmatic Adaptation Challenge: Ukrainian Translations of English-language Soft Law Texts. *Amazonia Investiga*, 11(49), 267-276. <https://doi.org/10.34069/AI/2022.49.01.29>
12. Khammari, H. (2021). Strategies and mitigation devices in the speech act of disagreement in American English. *Studies in Pragmatics and Discourse Analysis*, 2(1), 26-39.
13. Qianbo, L. (2016). Mitigating mechanism of discourse markers. *Canadian Social Science*, 12(12), 74-78.
14. Martinovski, B. (2006). A framework for the analysis of mitigation in courts: Toward a theory of mitigation. *Journal of Pragmatics*, 38(12), 2065-2086.
15. Marco, M. A., & Arguedas, M. E. (2021). Mitigation revisited. An operative and integrated definition of the pragmatic concept, its strategic values, and its linguistic expression. *Journal of Pragmatics*, 183, 71-86.
16. Kravchenko, N., Yudenko, O., Zhykharieva, O., Kryknitska, I. (2023). The Topos of “Precaution” in the German Discourse on Assistance to Ukraine: Iconic Reproduction through Linguistics and Pragmatics, 31(3), 1272–1302. <http://periodicos.letras.ufmg.br/index.php/relin/article/view/26940>
17. Abuzyarova, D., & Takhtarova, S. (2018). Mitigation in the scientific discourse. *Journal of History Culture and Art Research*, 7(4), 223-229
18. Schneider, S. (2010). 10. Mitigation. *Interpersonal pragmatics*, 6, 253.
19. Agheshteh, H. (2019). Deconstructing the discourse: Mitigation in the supervisory discourse of language teacher supervisors in Iran. *Issues in Language Teaching*, 8(2), 137-162.
20. Salager-Meyer, F. (1994). Hedges and textual communicative function in medical English written discourse. *English for specific purposes*, 13(2), 149-170.

21. Svitych, O. (2023). Development for whom? The case of USAID in Ukraine's Donbas. *Review of International Political Economy*, 30(6), 2406-2422.
22. Natorski, M. (2020). United we stand in metaphors: EU authority and incomplete politicisation of the crisis in Ukraine. *Journal of European Integration*, 42(5), 733-749.
23. Moallin, Z., Hargrave, K., & Saez, P. (2023). Navigating narratives in Ukraine: humanitarian response amid solidarity and resistance. *Journal of Humanitarian Affairs*, 5(2), 105-119.
24. Pellicciari, I. (2022). Aid in war or aid to war? Foreign aid in the 2022 war in Ukraine. *The Review of International Affairs*, 73(1186), 61-78.
25. Raik, K., Blockmans, S., Dandashly, A., Noutcheva, G., Osypchuk, A., & Suslov, A. (2023). Tackling the Constraints on EU Foreign Policy towards Ukraine: From Strategic Denial to Geopolitical Awakening. *Journal of European Foreign Policy Studies*, 15(3), 344-365.
26. Kramskyi, S., Guo, X., Chmutova, I., Kryvobok, K., & Lozova, T. (2024). The race for global leadership and its risks for world instability: Technologies of controlling and mitigation. *Research Journal in Advanced Humanities*, 5(1), 178-191.
27. Mahfoud, N., & Khaldou, R. (2023). A Critical Discourse Analysis of Biden's First Speech on the War in Ukraine from the Perspective of Ideological Square Model. *International Journal of Linguistics, Literature and Translation*, 6(3), 132-143.
28. Keudel, O., & Carbou, O. (2021). Think tanks in a limited access order: The case of Ukraine. *East European Politics and Societies*, 35(3), 790-811.
29. Natorski, M. (2020). United we stand in metaphors: EU authority and incomplete politicisation of the crisis in Ukraine. *Journal of European Integration*, 42(5), 733-749.

30. Voitsikhovskiy, A., Bakumov, O., Ustymenko, O., & Lohvynenko, Y. (2022). The role of international organizations in the protection of human rights in Ukraine. *Novum Jus*, 16(2), 305-340.
31. Brusylovska, O., & Maksymenko, I. (2023). Analysis of the media discourse on the 2022 war in Ukraine: The case of Russia. *Regional Science Policy & Practice*, 15(1), 222-236.
32. Antezza, A., Frank, A., Frank, P., Franz, L., Rebinskaya, E., & Trebesch, C. (2022). *Which countries help Ukraine and how? Introducing the Ukraine Support Tracker* (No. 2218). Kiel Working Paper.
33. Raik, K., Blockmans, S., Dandashly, A., Noutcheva, G., Osypchuk, A., & Suslov, A. (2023). Tackling the Constraints on EU Foreign Policy towards Ukraine: From Strategic Denial to Geopolitical Awakening.
34. Calleya, S. (2024, August). Priority 4: A Stronger Europe in the World. In *The von der Leyen Commission* (pp. 117-152). Nomos Verlagsgesellschaft mbH & Co. KG.
35. Shikova, I. Economic security as an element of the European Union's foreign policy strategy. *Editorial Board*.
36. Spanou, E. M. (2023). *Conference on the Future of Europe: An Impact on the European World* (Doctoral dissertation, School of Journalism and Mass Media Communications, Aristotle University of Thessaloniki).
37. Ponzio, R., & Siddiqui, M. (2023). Peacekeeping, Disarmament, and the New Agenda for Peace. *Global Governance: A Review of Multilateralism and International Organizations*, 29(2), 200-218.
38. Промова у Варшаві Байдена щодо України URL: <https://www.youtube.com/watch?v=QWisASp5MI0>
39. Виступ Президента Європейської комісії Урсули фон дер Ляєн у Верховній Раді України URL: <https://www.youtube.com/watch?v=JEamwPkHHlk>

40. Гутерріш на саміті BRICS закликав до "справедливого миру" в Україні на основі Статуту ООН URL: <https://www.holosameryky.com/a/guterres-zaklykav-do-spravedlyvoho-myru-v-ukrayini/7837228.html>
41. European Council conclusions, 23-24 June 2022 URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/06/24/european-council-conclusions-23-24-june-2022/>
42. Звіт про результати роботи ООН за 2022 рік: Зусилля з раннього відновлення України
URL: <https://ukraine.un.org/en/227142-un-annual-results-report-2022-early-recovery-efforts-ukraine>
44. IMF URL: <https://www.imf.org/en/About>
45. Speech of NATO Secretary General Jens Stoltenberg in the Verkhovna Rada of Ukraine URL: <https://www.youtube.com/watch?v=rFMfITINjIk>
46. Час-Тіме. Підтримка України: промова Байдена в ООН, Зеленський у США. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=dqQC2p-jfGg>
47. Байден закликав Європу продовжувати підтримку України попри "високу ціну". URL: <https://www.holosameryky.com/a/biden-scholz-ukraiina/7827316.html>
48. Виступ у Києві Міністра оборони США Ллойда Остіна III щодо боротьби України за свободу. URL: <https://www.defense.gov/News/Releases/Release/Article/3940383/statement-from-deputy-press-secretary-sabrina-singh-on-secretary-of-defense-10/>
49. U.S. Department of State Spokesperson Matthew Miller on holding Russia accountable and the United States' continued support for Ukraine. URL: <https://www.instagram.com/usembkyiv/reel/C4f00ofIN19/>

50. Виступ Президентки Європейського Парламенту Роберти Меццолі у Верховній Раді України, 9 травня 2024 року URL: <https://www.youtube.com/watch?v=GC-6r2GGA6I&t=5s>

Abstract

"Mitigation Strategies in English-Language Discourses of Assistance to Ukraine and Their Representation in Ukrainian Translations" _

The study explores linguistic mitigation techniques in the context of international assistance to Ukraine, emphasizing their role in shaping diplomatic communication. Mitigation, as a rhetorical strategy, is used to soften statements, reduce directness, and prevent confrontation, thus fostering effective international dialogue.

This research investigates the application of mitigation in English-language texts by political leaders and international organizations advocating for Ukraine. Additionally, it examines the challenges and strategies of translating these linguistic features into Ukrainian while maintaining the intended tone and rhetorical nuances.

The study aims to analyze key mitigation tools, such as modal verbs, conditional constructions, and polite expressions, as well as their cultural and functional adaptation in Ukrainian translations. The results contribute to a deeper understanding of diplomatic rhetoric and its translation, highlighting the significance of linguistic precision and cultural sensitivity in political discourse.